

Lenkai Parduoja Lietuvos Girias

Lenkai Nori Parduoti Beloviežo Puščias.

WARSAVA, gruodžio 11 d. Lenkija iš vienos pusės veda derybas su prancūzų banku, kad parduoti jam tabako monopoliją Lenkijoje, iš kitos pusės derasi su nglais, kurie nori pasamdyti milžiniškus, nes 200,000 akrų, girių plotus Beloviežo Puščiose. Austrijos kapitalistai daro savo pasiūlymus už šias girias.

P pinigai gauti už girias ir tabaką būtų suvartoti sudrutinimui lenkų markės. Išdo ministeris Kucharski nutarė atidėti įsteigimą emisijos banko iki lenkų markės kiek nors nesutvirtės.

Beloviežo Puščiose yra garšios Lietuvos girios, kurias dabar nušipicavę lenkai nori parduoti, kad kiek nors atgaivinus savo markę. Negana to, kad lenkai užgrobia mūsų sostinę Vilnių, jie nori internacionalizuoti mus Nemuną ir šventbėti jį mus Klaipėdą, kad tuo Nemunu per Klaipėdą vežti mus girių pavogtus iš mus medžius. Negana, kad patys vagia, dabar dar derasi antsyk parduoti šimtus tukstančių akrių mus girių. Sunaikintus javus ar gyvulius gali atauginti į metus-kitus, bet išnaikintą girią atauginti ima kelias gentkartes. Lenkai, mus šalies vandalai!

Svarsto Klaipėdos Klausimą.

PARYŽIUS, gruodžio 15 d. Tautų Lygos Taryboje šiandie pakelta klausimas, kiek Lenkija gali turėti pretensijų prie Klaipėdos porto. Apsvarstymai eina draugiškai. Niekas neprieštarauja, kad Klaipėda yra tikrai Lietuvos kraštas, bet, esą, kyla ekonominiai klausimai, nes Nemunu daug turi eiti prekybos kaip Lietuvos, taip ir Lenkijos. (O kaip gi: per kur Lenkija išplukdyt Lietuvos girių išvogtus medžius!—Red.). Šių metų pradžioje Ambasadorių Taryba pavėdė Klaipėdą Lietuvai su tam tikromis išlygomis kas link Lenkijos transportacijos teisė, bet spalio mėn. ambasadoriai davė Tautų Lygai išrišti klausimą, kiek Lenkija turi teisės prie Klaipėdos, kaip tą nurodo Lygos Sutarties XI Straipsnis.

Pasiremdamas ant to, kas šiandie kalbama, p. Blanco, Tarybos Uruguajaus narys, skančia sąvaite paskelbęs raportą. Lordas Robert Cecil (Anglijos) šiandie kalbėdamas pareiškė, kad Ambasadorių Taryba, pavėzdamas Tautų Lygai išrišti Klaipėdos klausimą, nekaltina nieko, įpatingai Lietuvos, už kilusias paines. Pažymėjo, kaip prez. Wilson'as stropiai rašė straipsnį, pažymėdamas kiekvieno Lygos nario teisę pakelti Taryboje klausimą, kurs gali erzinti tautas.

Vilnių Sako Lenkai Terorizuoja.

(Chr. Sc. Monitor korespond.)
VILNIUS, gruodžio 1 d. Lietuviški lenkų užgrobo Tautų Lygai apsvartyti memorandumą. Jų atsiliepimo kopija, įteikta kiekvienam paskutinio susirinkimo delegatui, pareiškia, kad apskritys yra pamatiniai lietuviškas.

Lenkijos Valdžiai prikišama, kad ji stengiasi išnaikinti lietuvišką gaivalą kareiviais, žandariais ir slaptąja policija ir kontroliuojant mokyklas ir kalbą. Sako, kad nedaleidžiama lietuviams ir baltgudžiams įsigyti žemės, kad tuo tarpu šalis yra sparciai kolonizuojama lenkais. Leidimas steigti mokyklas duodamas tik su ta išlyga, kad pamokos bus lenkų kalboje, ir net bažnyčiose lietuvių kalba nepakencžiama. Lydoje ir Vilniuje lenkų žandarai trukdė darbdarbių lietuvių pamaldas.

Memorandum'as taip baigiasi: "Mes kreipiamės į Tautų Lygą, nuosirdžiai maldaudami panaikinti aukščiausių paminėtų padėčių ir surasti toki klausimo išrišimą, kuris sutiks su gyventojų valia. Su tokiu lukešiu mes maldaujame Tautų Lygos atsiųsti į Vilnių tyrinėjimo komisiją. Šis budas, mums rodosi, galės patenkinti gyventojus ir pagerinti padėčių teritorijos, už kurią eina ginčai.

Prancūzai Priešinas Vokiečių Paskolai.

PARYŽIUS, gruodžio 17 d. Vokietija nori pasiskolinti Amerikoje \$70,000,000, kad nupirktų badaujantiems gyventojams maisto, bet prancūzų valdžia pareiškė, kad neišduos leidimo jiešioti tokios paskolos. Prancūzai sako, kad Vokietijos piliečiai turi užsieniuose apie \$3,000,000, 000, tad jie galį lengvai finansuoti supirkimą reikalingo šaliai maisto. Esą, jei vokiečiai galėjo rusų pirkti už \$50,000,000 vatos (medvilnės) ir užmokėti pinigais, dėlko jie taip pat negalį nupirkti reikalingo maisto?

Aukso Valiuta Vokietijoje.

BERLYNAS, gruodžio 17 d. Šiandie yra oficialė aukso markės gimimo diena, nes biržoje ji pasirodė, vienok padarė mažą įspūdį, nes pirmesni biržos pareiškimai buvo senojom markėmis ir skaitėsi trilijonais. Krautuvės pradėjo nutrinėti žerius nuo savo prekių kainų, ir pasirodžius senoviškiems pfenigams visi jautėsi geriau. Nepaprastai jautėsi žmonės, pamatę, kad vietoje bilijonų už prekes buvo išstatytos pfenigių kainos. Yra išleista tiesa, kad nuo sausio 1 d. visos krautuvės savo knygoje atskaitas vestų aukso

markėmis. Privatinės kompanijos nuo dabar privalo turėti ne mažiau kaip 5000 aukso markių lapitalą ir šėrus (pajus) ne mažesnius už 500.

Užsimušė Pabėgdamas iš Ligoninės.

WORCESTER, Mass., gruodžio 17 d. Louis Riley, 25 m. amžiaus, mėgino pabėgti iš ligoninės, nukrito nuo ketvirtųjų lubų 100 pėdų ir užsimušė. Jis čia ligonios nuo lapkričio 18 d. Jam buvo paskirta pagelbėti prie apkaišymo šventėms ketvirtųjų lubų balkono. Kad tas, kuriam jis buvo paskirtas pagelbėti, įėjo į vidų, Riley nuo balkono stengėsi užlipti ant stogo, bet paslydo ir nukrisdamas žmėn užsimušė.

Kurpirai Dirba Visą Laiką.

BROCKTON, Mass., gruodžio 17 d. Diamond Shoe Co. šiandie pareiškė, kad jų ceverykų dirbtuvės nuo ryt dienos pradės dirbti visą laiką. Šios dirbtuvės, kaip ir kitos šioje apielinkėje, dirbo kelias pastarąsias savaites tik dalį laiko.

Palinkimas Pripažinti Sovietų Valdžią.

WASHINGTON, D. C., gruodžio 17 d. Čičerino, sovietų užsienių reikalų komisar, atsiliepimas į Ameriką prašant pripažinimo Coolidge'aus valdžios sutiktas prielankiai — kaip šiandie sužinota.

Gali būti, kad Sov. Valstijos išsisk da nepripažis sovietų, bet Maskolijos pasiūlymai bus stropiai apsvartomi. Savo "Pasiuntinystėje" prez. Coolidge pareiškė išlygas, kuriomis Maskolija gali tikėtis pripažinimo: 1) "šventumas tarptautinių pasižadėjimų"; 2) "palinkimas atlyginti mus piliečiams, kurie buvo apšipėti"; 3) "kada tik aktyvi neprietelinguomo dvasia mus institucijoms pasibaigs". Prezidentas taipgi laukia iš Maskolijos, kad ten turi "appear works meet for repentance" — sakiny, kurio iki šiol da niekas pilnai nesuprato.

Čičerinas sako, kad jo valdžia gatava pasikalbėti apie "Pasiuntinystėje išreikštus dėsnius." Amerika tikisi, kad Sovietai apsilims atmokėti Kerenskio skolas.

Kerenskio skolas Amerikai budavo apkauniojamos apie \$187,000,000. Išdo Departamentas jas pažymi kaip \$192,000,000 su \$49,301,292 susirinkusių nuosimčių, arba lapkričio 15 d. viso \$241,903,072. Prie to reikia darėti revoliucionierių valdžios užgrobo turto apie \$58,000,000. Amerika mažai pinigų buvo įdėjusi Russijoje ir čia iš Russijos tų senų investinimų reikalaujama apie \$300,000,000. Coolidge apsiima panaikinti skolas, caro

valdžios užtrauktas, kurių yra apie \$86,000,000.

Clemenceau Sužeistas.

ST. GERMAIN-EN-LAYE, Prancūzija, gruodžio 16 d. Georges Clemenceau, buvęs Prancūzijos premieras, gerokai sužeistas automobiliaus susidaužyme. Sutrukę stiklai sukapojo jam veidą, ir jis nugabentas į ligoninę. Aplopintas, Clemenceau sugrįžo namo, bet kurį laiką negalės juokties, nes susiuvinėto veido silulės truktų, jei jis bandytų saldžiau nusišypsoti.

Prietas ir Kerštingas Aržuolas.

NYACK, N. Y., gruodžio 17 d. Martin Finken'o šeimoje buvo nuo senovės prietaringas įsitikinimas, kad senas aržuolas, kuris stovėjo prie jų farmos namų, padarys kokią nelaimę jų šeimoje. Senas, apsamojės ir gumbuotas aržuolas, palinkęs ant grįčios, daug prigazdino šeimyną per kelias pastarąsias vejuotas dienas. Tad kaip tik audros pasibaigė, vyriausiasis šeimos sunas, Harry Finken, nutarė pabaigti prietas ir pavojų nepamams, nukirdamas seną aržuolą. Bet nukirstas aržuolas griudamas pagavo kamienų jį nukirtusį Harry ir, tarsi atsikeršindamas, užmušė jį.

Perdaug Protestonų Bažnyčių.

BRIDGEPORT, CONN., gruodžio 16 d. Rev. William Horace Day, Amerikos Misijonierų draugijos pirmininkas, kalbėdamas savo parapijonams United Congressional bažnyčioje, pareiškė, kad perdaug yra protestonų sektų. "Sektingumas yra eikvojimas ir ne-Krikščioniškas" — jis sakė: "butų netaip bloga, jei būtų 57 tikybos, bet 257 yra nuodėmė. Aš nemanau, kad Viešpaties kuoni noris butų prisidėjęs prie sudarymo 18 rusių Metodistų, 13 rusių Baptistų ir 14 rusių Presbiterijonų."

Ginčai Episkopalų Bažnyčioje.

NEW YORK, gruodžio 16 d. Dr. Leighton Parks, rektor šv. Baltramiėjaus Protestonų Episkopalų bažnyčios, pridarė daug suiručių visoje Amerikoje tarpe episkopalų, kad jis šiandie išsakyklos pareiškė, jog jo vyskupas negali valdyti — tegul, sako, vyskupas Manning mėgina patraukti jį, kun. Parks'ą, teisman. Nusimetęs bažnytinis rubus, kun. Parks pareiškė, kad jis kalbėsias išsakyklos ne kaip kunigas, tik kaippe teologas. Užginčines vyskupo autoritetą, jis pareiškė tokius dalykus, kuriuos

Linksmų Kalėdų

VISIEMS SANDARIEČIAMS ir "SANDAROS" SKAITYTOJAMS LINKI "SANDAROS" REDAKC. ir ADMINISTRACIJA.

kiti vadina herezija. Tarp kitų dalykų jis užginčino Jėzaus nekaltą prasidėjimą, remdamasis šventraščio žodžiais: ten pasakyta, kad Jėzus paeina iš Dovydo sėklos, tuo tarpu, anot jo, šv. Juozapas paeina nuo Dovydo, bet ne Marija.

Toki kun. Parks pareiškimai sukėlė ginčus netik episkopalų bažnyčioje, bet jį tai atsiliepė ir fatalikų vyskupas.

Dr. Parks yra 71 metų amžiaus.

Meksikos Revoliucija.

Prezidentas Obregon apžiūrėjo kariuomenę, kuri su valdžia iėviena laikosi prieš sukilėlius valaruose nuo Mexico miesto ir nuvyko į rytų pasienį, kur sukilėliai, vedami gen. Guadalupe Sanchez stengiasi prasilausti iš vera Cruz į sostinę.

Laukiama, kad neužlgo turi kilti galutinas mušis valdžios kareivių su sukilėliais. Yra gandy, kad tarpe sukilėlių kilo nesutikimai, ir kad norima pašalinti Adolfo de la Huertą iš perdėturį.

Prancūzai Priima Vokiečių Pasiūlymą.

PARYŽIUS, gruodžio 16 d. Prancūzų valdžia priėmė, su tam tikrais apribėjimais, vokiečių pasiūlymą, paduotą per Vokietijos atasę Herr von Hoesch, kad Vokietija nori pasikalbėti su Prancūzija ir Belgija apie Ruhr ir Reinžemio klausimus.

Pasiliovus pasipriešinimams Ruhr'e, premieras Poincare pareiškė, kad galis kalbėtis su Vokietijos atstovais visais klausimais, kokius tie nori pakelti. Apie atlyginimus Prancūzijai negalėsi buti jokios kalbos, nes tas klausimas esąs rankose komisijos, sutarties paskirtos.

Niekad Nepripažis Užemimo Legaliu.

BERLYNAS, gruodžio 16 d. Kancleris Marx ir užsienių reikalų ministeris Stresemann dalyvavo Berlyno laikraštinkų baliujos Reichstago triobėsyje.

Dr Stresemann, kurs buvo susirgęs, priimtas delnų plojimu. Jis pasakė ilgą kalbą, kurioje išsireiškė, kad Vokietija niekad nepripažis užemimą Ruhr'o legaliu.

Lakstymo Sukaktuvės.

Pereitą pirmadienį, gruodžio 17 d., sukanka lygiai 20 metų nuo pirmo lakuno užgimimo. 1903 m. gruodžio 17 d. broliai Wright, automobilijų dirbėjai, Dayton, O., po trejų metų darbo išvežė į laukus savo motoru varomą orlaivį. Jaunesnysis brolis, Orville Knight, sėdo į mašiną, paleido motorą ir ištikrųjų jis

pakilo nuo žemės ir skrido. Tai buvo pirmas žmogaus istorijoje atsitikimas, kad žmogus su mašina galėjo pakilti nuo lygios žemės ir skristi. Tiesą, jis ore išsilaikė tik 12 sekundų, bet vis tiek buvo parodyta, kad žmogus gali pakilti nuo žemės ir lėkti. Tą dieną broliai Wilbur ir Orville Wright mėgino da tris sykius lėkti, vieną sykį jie skrido 59 sekundas, bet vistiek tų 12 sekundų skridimas buvo pirmiausioji pradžia, iš kurios išsivystė dabartinis stebėtinis oru lakstymas.

Apsivedimas - Viso Blogo Pabaiga.

BOSTON, MASS., gruodžio 16 d. Dr. William J. Durant, Labor Temple mokyklos, New York, direktorius, kalbėdamas Old So. forum'e pareiškė, kad ankstybas ir neišrišamas apsivedimas yra vienatinis vaistas nuo socialio ir moralio neramumo, kuris dabar purta Ameriką, Angliją ir Europą.

Anot d-ro Durant, kiekviena moteris turi atminti mįslį, gi to mįslio atsakymas: kudikis. Kiekvienas vyras taipgi turis atminti mįslį, ir to mįslio atminimas yra tėvo autoretینگumas.

10 Žmonių Žusta ant Skestančio Laivo.

MARSHFIELD, Ore., gruodžio 16 d. Laisvas C. A. Smith, prikrautas 1,500,000 pėdų medžio, užėjo ant povandeninių akmenų, ir nėra kaip jis išgelbėti. 8 ar 10 žmonių prigirė, kad apsvirtė luotas, su jais leidžiamas į vandenį. Kitus 7 iš 24 jureivių paėmė praeinantys laivas. Kiti jureiviai, pabugę audringos jūros, pasiliko ant sudaužyto laivo. Jų 5 nuo kranto buvo galima matyti įkibusius į apdaužytą laivą.

Pasipriešinimas Cenzurai.

NEW YORK, gruodžio 16 d. Čia susitvėrė nauja draugija "The National Council to Protect the Freedom of Art, Literature and Press," su pirminku George Creel. Yra tai persiorganizavęs pernai susitvėręs komitetas, kad prieštarauti visokiai cenzurai. Naujoje organizacijoje yra keliolika didelių draugijų, atstovaujančių autorius, aktorius, dramaturgus, krutamuosius paveikslus, spauštuvninkus, leidėjus, muzikantus, artistus, scenario rašėjus. Šios tarybos užduotis priešintis principie visokios cenzūros apsiireikimui.

UZDARO 16 SALIUNŲ.

SPRINGFIELD, Mass., gruodžio 15 d. District-Attorney (prokuroras) C. H. Wright įteikė šiandien da dviem salionam teismo įsakymą uždaryti duris, tokiu budu uždaroma 16 salionų.

A. L. T. S. REIKALAI

NAUJI NARIAI ISTOJO I A. L. T. SANDARĄ.

Prie 18 kp., Cleveland, Ohio.: Stasys Čerauko.

Prie 15 kp., Bridgeport, Conn.: Jonas Stilius.

Prie 32 kp., New Britain, Conn.: Mikas Grimaila, Vaclovas Janauskas, Jonas Kardokas, Juozas Maksimavičius.

Prie 81 kp., Hudson, Mass. J. Petkevičius, Ignas Šusta.

Prie 83 kp., Clinton, Ind.: Augustas Globis, Motiejus Zukauskas.

Prie 81 kp., Hudson, Mass. J. Petkevičius, Ignas Šusta.

Prie 83 kp., Clinton, Ind.: Augustas Globis, Motiejus Zukauskas.

VIS DAUGIAU IR DAUGIAU.

Jubilėjų belaukiant mūsų įdėjus draugų skaičius vis didėja. Kas mums, Sandariečiams, pridoda naujų spėkų, naujos energijos darbuotis ant toliau. Visos kuopos susijusios prie darbo, o iki Jubilėjinio Seimo mūsų organizacija pasidivigubys narių skaičiumi.

KALENDORIUS JAU GATAVAS.

Sandaros Kalendorius 1924 m. jau gatavas. Kuopos, kurios dar neužsisakėte tuoj siųskite užsakymus nurodant kokiu antraščiui kam pasiūsti. Visi Sandariečiai netik dėl savęs išsigykite Kalendorių, bet pasiūskite ir savo giminėms Lietuvon.

PRANĖSIMAS SANDARIEČIAMS.

Su pabaiga šių metų yra laikų Sandariečių mokesčiai išsibaigę, kaikiurių nemokėta net po kelis mėnesius. Kadangi žinome gerai, jog kiekvienas stoja į Sandaros Partiją su ta mintimi, kad prisidėti prie plėtojimo to pažangaus kultūrinio darbo, tai nežiurint, kad kaikiurių mokesčiai ir išsibaigė, bet laikraščio siuntimą nesulaikėme, nes pilnai tikime, kad kiekvienas užsimokės už tą laiką, per kurį laikraštį gavo taipgi sulęg išgalės jei ne už visus metus tai bent už tulą laiką iš kalno.

Taipgi, kadangi daugelis yra Sandariečių, kurie dėlei savo gyvenimo aplinkybių arba darbo sąlygų negali lankyti kuopų susirinkimus ir užsimokėti savo duokles, tai šiame mėnesyje pasiuntinėjame laiškus pranešančius apie jų mokesčių stovį ir kviečiamie gavusius pranešimus kaip gali greitai, butų pageidaujama prieš Naujus Metus užsimokėti, kad su pradžia naujų metų, nesutrikdytų laikraščio siuntimas ir visi galėtų gauti Sandaros Jubilėjinį numerį!

Sandaros Adm.

SANDAROS JUBILĖJINIS NUMERIS.

Sausio 10 d. laidoje, t. y. antras "Sandaros" numeris, 1924 m. bus Sandaros Jubilėjinis numeris! Jubilėjinis numeris bus iš 16 puslapių; žymiai iliustruotas su daugybe paveikslų ir įvairūs savo raštų turiniu. To numerio spaudinsime kelis tukstančius daugiau, negu kad paprastai laidai kad spausdiname. Jo kaina bus 10c. Visos Sandaros kuopos, pavieniai Sandariečiai ir visi literatūros platinotojai bei laikraščių pardavėjai pasiskubinkite su užsakymais, kad suvėlavusiems jo nepritruktų. Pardavėjams duosime 50 nuoš.

Taipgi visi biznieriiai bei profesionalai, kaip galite greitai, butų pageidaujama, kad ir prieš Naujus Metus prisijustumėte skelbimus arba užsisakytumėte vietą savo skelbimams tame numeryje, kad suvėlavusiems nepritruktų vietos.

Visi kuopų viršininkai matykite savo vietos biznieriiai bei profesionalus ir gavę jų skelbimus kaip galite greitai prisijuskite. Sandaros Adm.

DARBO PRADŽIA.

Po A. L. T. Sandaros N. A. Apskričio suvažiavimo ir po visų nutarimų, palikti darbai valdybai yra vykdomi. Svarbiausias darbas tai šelpti Lietuvos mokslivius ir kareivius literatiškai, sukelti pinigų už kuriuos but galima siųsti laikraštį ir knygy, daugiausia kiek galima. Man įpatiškai lankantis kuopų susirinkimuose pasirodo, kad Sandariečiai pilnai atjaučia Lietuvos likimą ir pagelbą mokslui. Čia paduodu kelias kuopas, kurias lankiau susirinkimuose.

7 kp. aukoko \$14.50.

9-tos kp. laikytame susirinkime gruodžio 9 d., nariai suaukoko \$8.00: J. Versiackas, J. Janauskas, J. Mitrikevicius, J. Tamošius, A. Rimkus, P. Jasetis, V. Visminas, K. Sidabras, ir paliko klausimą metiniam susirinkimui, prizadėdami skirti iš kasos tam tikrą sumą sulę išgalės. 78 moterų kuopa paaukoko \$15.00 su užgyrimu pradėto darbo.

Taipgi kurios kuopos galite, butų gerai, kad prisidėtumėte prie šio pradėto darbo.

Nepamirškime, kad seimo dovanų ženkleliai yra išduoti kaikiurioms kuopoms. Čia reikia kreipti domēs N. A. Apskričui, kad mes išplatintume vertēs ženklelių visų dovanų, taip kad visų kitų apskričių suaukuoti pinigai per ženklelius liktų nupirkimui naujos mašinos. Tad skubėkime, nes nei nepajusime, kaip laikas prabėgs.

A. L. T. Sandaros N. A. Apsk. Pirm. V. P. Jankus.

Sandaros Kp. Veikimas.

BRIDGEPORT, CONN.

ALTS. 15-tos kuopos darbuotė. Kadangi jau artinas A. L. T. Sandaros 10 metų sukaktuvių jubilėjus, tad ir Sandariečių tarpe kyla svarbesni ir naudingesnė sumanymai. Tadgi ir 15 kuopos gruodž. 11, š. m. buvo skaitlingi ir gyvas susirinkimas, kur daug naudingų nutarimų priimta.

Kadangi šiais metais, pasidarba vas kuopos nariams, surengtas keletas pramogų, iš ko sukeltas kuopos izdas, tad šiam susirinkime ir aukų paskirstyta naudingiems tikslams, \$5.00 paskirta kaip dovana Sandaros fondan, pažymėjimui sukaktuvių 10 metų gyvavimo mūsų Organizacijos.

Gautas atsiuokimas nuo Liet. Moterų Globos Komiteto Lietuvos našlaičių šelpimo reikaluose, ir nutarta paaukuoti \$5.00 iš kuopos izdo. Aukos pasiūsta komitetui į Kauną.

Kadangi čia yra statoma Lietuvos parapijos bažnyčia ir ton parapijon priklauso daugelis ir Sandariečių, tadgi pirmesniams fuopos susirinkime buvo įnešta, kad surengti kokią nebut pramogą 15 kuopos trusu ir pelnas paskirti bažnyčios statymo naudai, bet plačiau apkalbėjus pasirodė, kad mūsų vietinis klebonas Pankus visada tik ignoruoja Sandaros kuopą, jei tik gauna progą, tad prisilaikant Sandaros principų, įnešimas tapo atmes-tas.

Antras įnešimas priimtas, kad surengti pramogą ir pelnas paskirti sušelpimui vietos lietuvių ligonių, kurių čia yra trīs ar keturi, kurie serga jau ilgas laikas ir pašelpas iš draugių yra iš-

me, juos tik šelpia geros širdies žmonės, tad tam tikslui nutarta surengti balius ir visas pelnas paaukuoti sušelpimui minėtų ligonių.

Nauja kuopos valdyba išrinkta 1924 metams iš sekančių ypau: pirm. Antanas Gesevičius, pag. Branis Vidunas, fin. rašt. Juozas Gesevičius, užr. rašt. A. Sapiega, izd. M. Bakunas, org. D. Stasiunaitis. Nauja valdyba, pasižadėjo aktyviai darbuoties kuopos ir organizacijos reikaluose ir tvarkiai vesti dalykus. Turiri pastebėti, kad didžiama narių apsimokėjo pilnai už sekančius metus, kad aplaikius knygas skiriamas dovanų. Linkėtina, kad ir kitos kuopos pasektu 15 kp. darbuote.

Kp. Korespondentas.

WORCESTER, MASS.

16 kuopos metinis susirinkimas.

Nedėlioje gruodžio 9 d. A. L. T. Sandaros 16 kuopa laikė metinį susirinkimą savo kambaryuose. Narių atsilankė nemažas burys, bet galėjo buti dar daugiau. Susirinkimas buvo gan gyvas ir įdomus. Daug svarbių dalykų nutarta ir apkalbėta. Susirinkime taipgi dalyvavo centro sekretorius K. J. Paulauskas, kuris davė daug naudingų patarimų kuopai. Apart kitko tapo išrinkta nauja valdyba ateinan-tiems metams: pirm. F. Skliutas, vice-pirm. V. Jokubynas, už-rašų rašt. K. Zurlis, finansų rašt- tinas J. Krasinskas, izd. A. Adomaitis, tvarkdarys K. Šleiva, knygius J. Sadauskas, org. A. Kriaucialis, korespond. B. Mingilas.

Beje. Vakare buvo surengta graži vakarienė, kaipo 10 metų sukaktuvių apvaikšiojimas. Programas susidėjo iš prakalbų ir muzikos. Taipgi dalyvavo ir K. J. Paulauskas. Puikiai praleistas laikas.

B. Mingilas.

DETROIT, MICH.

Detroito lietuviai sukruo darbuotis, Sandaros 29 kuopa surengė antrą vakarienę.

Vakariene buvo gruodžio 1 d., Fraternity Hall. Vakariene nušisekė vidutiniškai, bet rengėjai buvo da geriau viską sutaisę, negu kad buvo. Rengėjais buvo tos pačios įpatos, ką ir pirma, tik vienas buvo pamainytas. Rengėjais buvo J. Ambrazeviči, A. Kizas, A. Kizienė ir K. Butis. Pėl didelio svečių burio sunku buvo patarnauti. Daugiau atsilankė, negu buvo manyta. Tikie-tų buvo irparduota šimtas ir trisdešimt, bet da ir prie durų buvo parduota, tai iš viso svečių turėjom apie šimtą penkiasdešimtis.

Apart vakariene, buvo ir dainų ir muzikos ir prakalbų. Programą išpildė sekanti: pan-labai sunkų gaut apgarsinimū. Giridi, ana kaip "Naujienos", tai jos pasilaiko, nes jas visi skaito. Sako, Grigaitis gauna daugiau biznio per telefoną, negu są pa-važiavęs trisdešimt kolonijū.

Na ir kas kaltas, jei nemoka bizniavot? Tik vieną dalyką tai pradruoka moka — tai bliuznyt. Tai tikras Maskvos davatka. Be-ja, jis skundėsi, kad juos visur veja lauk iš draugių ir unijū.

0zakas.

HUDSON, MASS.

Susirinkimas.

A. L. T. Sandaros 81 kuopos metinis susirinkimas bus 1924 m. sausio 13 d. ant 13 Mason St., Hudson, Mass. Taigi, draugai, nepamirškite atsilankyti į metinį susirinkimą, kur išgirsit daug svarbių dalykų apie mūsų kuopą. Daug yra svarbių reikalų pagarsinimui mūsų kuopos. Taigi, draugai, nepamiršdami ateiti į metinį susirinkimą, atsiveskite da po naują narį. Kaip metiniam susirinkime, da bus renkama nauja valdyba 1924 me-tams.

gali tilpti. Koncertas buvo ren-giamas TMD.

Turiu pasakyti, kad Babravičius yra geras dainininkas, bet publika nebuvo gana patenkinta užtai, kad permažai dainavo lietuviškų dainų. Daugiausia dainavo rusiškas. Publika skirstėsi ir rugojo; sako, jei mes norėtu-me svetimų dainų, tai ir eitume į svetimus koncertus, o datar atėjom į lietuvių ir girdim daugiausia rusiškas dainas. Girdi, Petrauskas, tai yra mūsų daini-nius ir mūsų sielą pakelia, kada tik jis atsilanko. Taigi ar negalėtų gerb. Babravičius daugiau lietuviškų dainų dainuoti, o tada nebutų rugonių.

Bolševikų prakalbos.

Gruodžio 8 d. buvo bolševikų prakalbos Lietuvių Svetainėje. Kalbėtoju buvo pats Pruseika, "Laisvės" redaktorius. Publika buvo pusėtinai. Apie ką jis kalbėjo, aš negaliu pasakyti, nes nei jis pats nepasakytų. Nežinau dėlko jis taip silpnai kalbėjo. Kaikurie susirinkę sako, kad jis pirma buvo daug geresnis kalbėtojas. Dabar nieko naujo nepasakė, nors kalbėjo apie tris valandas. Jis kalbėjo arba, geriaus pasakius, skaitė iš visokių laikraščių ir taip susirašęs ant popieros. Publika taip pradėjo nerimauti, kad vien iš jo namo, kiti pradėjo snaut. Kiti sako, kad jis ir buvo atvažiavęs tik keikt Grigaičio ir Baltrušaičio. Kiti sako, kad buk jis ko-tai bi-jojo. Gal šis ir tiesa, nes išrodė, kad ko persigandęs, be jokios drąsos. Jis net savo draugams nepatiko. Tuos, kuriems nepatiko jo prakalba, jis visus mėgino niekinti.

Bet turiu pasakyti, kad jis daug ir teisybės pasakė. Kaip ir va jo draugai ir laikraštis visa-da skelbė, kad baisiausias minios prie jų prisideda. O mat vis buvo melagystė; jis pats pasakė, kad jį visą bolševikų organi-zaciją priklauso dešimtis tūkstančių narių. O reikia žinot, kad tie nariai priklauso prie tų visų organizacijų ir jie yra kelis syk-kius skaitomi.

Pabaigoj buvo ir klausimų. Na ir tie klausimai nebaga taip nukamavo, kad turėjo net prakalbas uždaryt, nors da keleta buvo užsiregistravusių ant klausimų, bet kad toliau vis dides-ni klausimai atsilasdavo, tai vien-a moteris pasigailėjo ir įnešė, kad prakalbos butų uždarytos.

Jis kalbėdamas gyreši save ir savo partiją: kokia ji didelė, kok-ia turinga, kaip jis pats dar-buojasi dėl unijos. Tai vienas ir paklausė: ar tamistos dirbtuvė priklauso unijai? Na jis čia ir prisipažino, kad jie tik iš aukų pasilaiko, o, girdi, jeigu da butų unijos darbininkai, tai tada da reiktų daugiau aukų. Sako, jam labai sunkų gaut apgarsinimū. Giridi, ana kaip "Naujienos", tai jos pasilaiko, nes jas visi skaito. Sako, Grigaitis gauna daugiau biznio per telefoną, negu są pa-važiavęs trisdešimt kolonijū.

Na ir kas kaltas, jei nemoka bizniavot? Tik vieną dalyką tai pradruoka moka — tai bliuznyt. Tai tikras Maskvos davatka. Be-ja, jis skundėsi, kad juos visur veja lauk iš draugių ir unijū.

0zakas.

Kviečia A. L. T. Sandaros 81 kuopos raštiniąkas

S. Tatarunas.

HUDSON, MASS.

A. L. T. Sandaros 81 kuopos buvo susirinkimas gruodžio 9 d. 2 val. po pietų. Pirmiausia buvo aptarta apie kuopos veikimą ir raportuota apie visuomeniškus darbus ir storones — raportas priimtas. Paskui nutarta peržiū-

rēt Finansų knygas, kur nesutū-ko ant vieno nario — knygutė išpildyta iki 1924 metų sausio mėnesio, bet finansų raštiniškas nesutrauktas ir finansų knyga. Ir aptarta, kad katrie draugai da neužsimokėjo už du arba 4 mė-nesius, tai matyti juos asmenišk-ai ir paraginti, kad užsimokētų savo užtrauktas mokestis.

Rašt. S. Tatarunas.

Sandaros Jubilėjaus Reikalai

Šis skyrius bus laikomas iki Sandaros Jubilėjaus Seimo.

SANDARIEČIAI! Artinasi mūsų 10-metinis Jubilėjus! Artinasi ta mums brangi šventė, kurią sulaukė galėsime pasi-džiaugti, kad mes ganėtinai bu-vome tvirti ir pakantrūs, kad nuo pat pirmos dienos įsikurimo mūsų organizacijos; nuo pat pirmos dienos uždėjimo mūsų laikraščio, nežiurint kokis įvai-rių priešų buvo daromas užpuo-limas ant mus, — mes pajiegė-me jį atremti ir iš savo rankų aukštai iškeltų **Laisvos Demokratijos Vėliavą** nepaleidom!

Mums nešant tąją savo vėlia-vą reikėjo pereiti erškečiuotas kelius. Ne vienas, bet šimtai iš mus, turėjome tam tikslui padė-ti daug triuso; paaukuoti savo sunkiai užprakaituotų centų, bet tas ne nuėjo veltui ir laimė-jimas mūsų pusėje!

Mes tuomi savo triusu, nu-švietėme savo ateičiai kelią, su-pažindinome Lietuvių liaudį su mūsų prakilniais troškimais ir siekais; gavome jos pasitikėji-mą ir pritarimą ir štai švesime savo Jubilėjų budami tvirtoje šeimynoje turėdami net 83 kuopas!

Reiškia, nežiurint priešų at-akų ir meginimo nupuldinti mu-sų dvasią pradžioje mūsų darbu, — teisybė paėmė viršų ir mes įžengėme į plačios visuomenės gyvenimą.

Dabar belaukiant savo jubilė-jų yra tik vienatinė mūsų už-duotis, tai galutinas organo nuo skoly paliuosavimas. Visoms kuopoms ir visiems Sandarie-čiams tas yra mažmožis, tik im-kime visi už vieno bendro darbo. Pradžią jau turime. Štai Wor-cesterio Sandariečiai padarė pradžią tam tikslui sudėdami \$15.50; Bridgeport, Conn. Sandariečiai prisideda su penkine, A. Plevokas pavienis paklojo dol-lerį. Lauksime pasirodant ir kit-as kuopas bei pavienius Sanda-riečius. Tad imkimės visi. Kurie nespėsime iki Jubilėjinio nume-rio išleidimo, galima spėti iki Seimo. Tegul po seimo nauja valdyba pradėjus vesti organiza-cijos reikalus galės buti liuosa nuo skoly ir sėkmingai varyti kultūrinį darbą. Iki Jubilėjinio numerio išleidimo turime apie mėnesį laiko, tad imkimės visi už darbo! Lai tame numeryje pareikšime ką naujo mūsų orga-nizacijai!

K. J. PAULAIUSKAS, Sandaros Sekr.-Adm.

WORCESTER, MASS.

Jau rengiasi prie Seimo.

Nuo pat susitvėrimo vietinės 16 kuopos A. L. T. Sandaros, ne-buvo tokio judėjimo, krutėjimo ir subruzdimo, kiek matosi pas-taruojų laiku. Na ir kas do prie-žastis to visko? Tai vis ateinan-tis A. L. T. Sandaros busiantis Seimas! Neatsižvelgiant, kad seimas dar toli, worcesteriečiai džiaugdamiesi, kad jiems teko garbė rengti istorišką jubilėjinį seimą, deda visas pastangas, kad ištikrųjų butų skirtingesnis, žymesnis ir svarbesnis už iki šiol buvusius. Tam tikslui, bu-tent surengimui, išrinkta 16 kp-tam tikra komisija, kuri suside-da iš kelių darbėčių Sandariečių, tarpe kurių yra senas lietuvių

Sandaros Jubilėjaus Seimo.

tautinėje dirvoje darbuotojas V. Jokubynas. Minėtoji komisija, turėdama omenyj, kad jį virš-minėtąjį seimą rengiasi visos kuopos iš visos Amerikos už-kampiy, todėl ir nori, kad viską sutvarkyti tinkamai, kad visur priėmus priderančiai, kad Wor-cesterio svečiams greit neišidė-tų iš atminties. Apart kitko at-kreipiama atyda, kad svečiams delegatams nebutų nuobodu, kad galėtų pailsusią sielą kur atgaivinti, po triukšmingų sesi-jų. Tam tikslui rengiami dailė vakarelis. Pirmiausia nutarta sulosti istorišką lietuvių veikalą "Križiėvisis," paskui koncertą ir tt. Kad viskas puikiai pasiseke, tai nėra abejonės, žinant veiklu-mą ir gabumą rengėjų.

Abelnai kalbant, visas Wor-cesterys įdomauja ateinančiu seimu. Net bolševikai ir kataič-ikai labai susirupinę, ir pavydė kirmėlės griaužiams aimanuoj-a, kad čia suvažiuos tautininkų šu-lai ir aptars, apkalbės, kaip pa-sekmingiau nušviesti visuome-ni jų juodus darbus.

Valio Worcesterio Sandarie-čiai! Dirbkite išsijusę ir atlikite savo užduotį priderančiai!

B. Mingilas.

Rezoliucija

Mes, Pittsburgh, Pa. lietuviai, susirinkę sekmadienij, gruodžio m. 9 d., 1923 m. ir apsvarstę lenkų okupuotos mūsų sostinės padėtį, prašom:

1. Kad Lietuvos valdžia, ku-kios pakraipos ji nebutų, gintų tėvynės reikalus ir neatiduotų nei vienos pėdos mūsų žemės, iš garbingų prabočių pavaldėtos;

2. Kad su lenkais, kurie sulau-zydami sutarties šventumą, užė-mė Vilnių ir kitus Lietuvos miestus, nebutų užmezgami jokie santikiai töl, kol jie neatitaisys savo žemo pasielgimo;

3. Kad Lietuviai visomis išga-lėmis padėtų savo broliams oku-putoj Lietuvoj ginti savo kalbą ir kulturą; kad lietuvių našlai-čiai butų ten šelpiami; kad prie-glaudos, kuriose yra maži kudi-kiai bėdny arba žuvusių kare-tėvų, butų remiamos visų lietu-vių, be skirtumo, nes tai yra mūsų pareiga vardan savo tėvy-nės ir žmoniškumo.

Mes numatom ilgą kovą su lenkais dėl Vilniaus, nes dabar-tinėse sąlygose, kuomet ginklas viešpatauja ant teisės, jie ge-ruoju neužleis pagrobtosios mu-sų sostinės. Todėl kviečiame visus lietuvius rengties prie ilges-nės kovos ir buti ištikimiams iki galo savo augšties tikslams. Mūsų tvirta viltis yra tame, jog teisingumo jausmas, giliai glu-dantis žmonijos širdij, paims viršų ir tuomet mūsų sostinė Vilnius vėl sugrįš prie Lietuvos. Nesudėkim ginklo töl, kolei šis nebus atsieкта.

Šią rezoliuciją nutarėm pasiū-sti Lietuvos valdžiai ir spaudos organams.

Vilniaus Krašto Vadavime

Komitetas:

Pirm. J. A. Katkus, Sekr. M. Vaidyla, Ižd. A. K. Bernotas.

OPERA

XXXII.

NALIS IR DAMAJANTĖ.

Šią operą, kaip ir "Sapnas ant Volgos" parašė A. C. Arenskij. Libretto sutaisė M. Čaikovskis (nemaišyt su kompozitorium P. Čaikovskiu), pagal to vardo poemos A. Žukovskio.

Nalis ir Damajantė turi labai seną pradžią; pradžia tos poemos buk išėjo iš po raštu Indijos rašėjo Kalidasa (?). Poetiškai veikalas, Nalis ir Damajantė, paimtas iš Indų Tautinio Karzygio Eposo, vardu Mahabharata, ir kurios radosi naujesnės poemos, naujesnė sanskritų kalba: Nalodaya, Naišadačarita arba Sri-Harša. Nalis (kiti rašo Nala) tai Indų mitologiniai legendaris karalius Nišados, kuris pamylėjo Damajantę, Bimos (Bihma) karaliaus Vidarbha dukterį. Musų literaturoj pirmą kartą teko matyt minimus Nalį ir Damajantę, tai G. Petkevičaitės "Pasaulinė Literatūros Istorijos Vadovėlyje."

Opera Nalis ir Damajantė pirmą kartą buvo statyta Petrapilėje, 1903 m.

Veikmė vieta: Indija.

Laikas legendaris.

Aktas Pirmas. Pirmas paveikslas. Puikus sodai prie rumų karaliaus Bimos. Gražuolė jo duklė, Namajantė, žaidžia su savo draugėmis ir kartais giliai užsimąsto, kad net negirdi jai dainuojamų imnų apie josios dukterei Damajantę, kad kaip ryt dieną ji turėsianti pasirokti sau jauniki iš karaliūnų ir kunigaikščių. Damajantė sako tėvai savąjį sapną, kad ji sapnavusi auksinę žąsį, kuri jei burusi laimę su karaliūnų Nalium ir nuo to laiko, nors jinai dar Nalio nėra mačiusi, mylinti jį. Tėvas maldauja Damajantę nusileisti dievų lėmimui: gal tada ir galės but jos vyrū Nalis. Damajantė pradeda melsties ir po maldos staigiai pasireiškia Nalis, pranešantis, kaip dievų pasiuntinis, apie tai, kad eilėje besiperšančių prie Damajantės jaunikių, busiųjų ir keturi nemirtingieji dievai. Damajantė rimtai pareiškė, kad jinai pasirinkianti tik Nalį. Nalis tą užgirdęs neišpasakytai pradžiugą, nes jis ją yra anksčiau pamylėjęs. Paveikslas antras. Karaliaus Bimos rūmai. Jaunikiai su savo svitomis žygiuoja. Minia juosius sveikina. Karalius Bima pareiškia, kad jis dukterei Damajantę leidęs liuosai pasirinkti sau jauniki už vyrą ir prašo visų, rankos pretendentų, duoti pažadus, kad buti taikiais po išrinkimui jauniki. Įeina Damajantė. Bet ją paima didžiausias rūpestis, nes jaunikių eilėje nemato savojo Nalio. Bet staigiai čia ateina penki nauji jauniki; keturi iš jų dievai, bet pasikeitę visi savo panašumu į Nalį ir jų tarpe Nalis. Damajantė meldžiasi prie dievų, kad tie neslėptų nuo jos Nalio; ji jo pažint negali. Po karštos maldos pas dievus ant kaktos sužiba žvaigždutė ir pastarieji atsitolina, o Damajantė apreiškia Nalį savo išrinktuojui. Žmonės sveikina jaunavedžius. Visi nueina dienvamin. Dabar iš žemės išsiveržia pikta dvasia, žemės piktoji dvasia, Kali, arba velniai, kuris irgi norėjo but skaitliu jauniky, bet susivėlavo. Kali irgi su savo "svita" Kali nusprendžia Nalium kerštant; visi velniai — piktos dvasios — čia pragarišku juoku juokiasi ir jų juokas pinasi su dienvaminio maldingais garais.

Aktas Antras. Paveikslas trečias. Artimai rūmai karaliaus Nišados, Nalio ir čia sukiniųs pikta dvasia Kali. Kali rengiasi keršyt, bet jis baidosi dangiškosios šviesos, kuri daugiausiai

šviečia ant karaliaus Nišados rūmų, t. y. ant rumų Nalio. Staigiai šviesa gęsta ir Puškara, Nalio pusbrolis, tikras Kali tarnas, kuriam kaipo pikčio dievui tarnauja, praneša tam savo pikčio dievui, kad Nalis užmiršo pasi-melsti ir tuo būdu užrustino ge-uosius dievus. Kali džiaugiasi ir abudu jie slenką Nalio ru-nuosna. Rytmetis; saulutė teka ir maldingoji Damajantė eina šventnamyn. Nalis ateina ir ren-giasi eit šventnamin. Čia pasiro-do Puškara ir Kali pasivertę fa-kirais, t. y. elgėtaujančiais mi-nikais arba, kaip sakant, elgė-tytės fanatikais, kurie ir-gi e-na linkui dienvaminio. Prie die-vnamio durų vienas fakirų, Kali, "apalpsta," Nalis ima tą atydon ir Kali visokiais saldiežuviavi-mais užlaiko Nalį nuo eimo die-vnamin ir, pagaliaus, įprašo Nalį, kad pastarasis išsiger-tų ir taurę vyno su jo vergu — fakiru, t. y. su Puškara. Vynas buvo užkeretas ir tiek į Nalį pa-veikė, kad pastarasis užmiršo apie eimą dienvamin ir teikimą tam aukų, bet šaukia šokikes ir pradeda puotauti. Puškara išsi-ima kaulukus lošimui, o tokį lo-šimą Nalis buvo uždraudęs, nes jis žinojo savo silpnybes ir to bi-žo. Nalis to lošio pasireiškimu nepatenkintas, bet "fakiras" Kali aiškina, kad tai nieko pikto ir Nalis pradeda lošt su Puška-ra. Loša Nalium nesiseka, prie-tos visos linksmybės: vergių šo-kių, puotavimų, Nalis pralošia Puškarai visą karalystę. Žmonės bausiai nusigasta. Puškara duo-da Nalium tokį sumanymą: sta-tyt vieną daiktą už viską; išloši — viską išloši; tai yra, statyt pačią už viską. Nali tam pasi-priešina. Ateina Damajantė ir pareiškia, kad ji su savo mylimu vyrū nepaisanti vargo, elgetys-tės ir visokių nelaimių ir busian-ti visuomet šalimais Nalio. Tuo-met Puškara, paėmęs visą kara-lystę, Nalį ir Damajantę išvečia iš tos karalystės. Žmonės verkia, o Puškara piktyje neišsitenka, nes nepasiekė galutinio tikslo, neužvaldė Damajantę.

Paveikslas ketvirtas. Didelės girios prapleikė ir jau visai vaka-roja. Ateina pavargę Nalis ir Damajantė ir Nalis vis atspira-sinėja Damajantę, kad tas vis-kas dėlei jo kaltės, o Damajantė jį ramina ir čiuiluoja. Čia jiedu pasilieti susėda ir Damajantė užėiliuoja Nalį mieguistai ir paskui pati užmiega. Pasikelia audra ir aukščiau Nalio miegan-čio galvos pasirodo piktasai Ka-li ir teikia Nalium graužiančias sąžinę mintis, kad Nalį dievai persekioja, o jis savo ton nelai-mėn traukia ir nekaltą Dama-jantę, teisingiau butų Damajant-ę palikt, negu taip elgties. Tas piktas patarimas paveikia į Na-lį, ir kaip tik jis prabunda tai at-sisveikina su miegančia Dama-jante ir pabėga. Prabudus Dama-jantę, esanti apvienėjusi, įruola sunknu nusiminiman. Tuojaus pasirodo Kali, pavirtęs gražum ir prašmatnum jauni-kaičiu ir siulo jai savąjį meilę. Tas "jaunikaitis" pasako savąjį vardą, bet Damajantė šaukiasi gerųjų dievų ir prisartinimą tų gerųjų dievų pareiškia dangaus spinduliai. Kuomet rodoti dangiškoji šviesa, tai Kali turi pra-sišalint; tuomet Kali grasina Damajantę, kad ją užleisias piktomis dvasiomis, audromis ir mediniais žvėrimis. Bet vis-kas nyksta ir Damajantė iš iš-gasčio apalpsta. Prie apalpusios stipuola gerosios dvasios, kurios liepia jai eit pas savo tėvą, kur ji galės laukt savo numylėto Nalio.

Aktas Trečias. Paveikslas penktas. Kalnai ir uolos. Viena uolų kalva liepsnoja. Gyvačių karalius, Kerkota, prikaltas prie uolos ir kankinasi nuo liepsnos. Kerkota laukia paliuosuotojo, kuriuomi turi but Nalis. Ateina Nalis; vėl jį sąžinėje kankina:

ai priderėjo — girdi — palikt Damajantę varge ir nežinoje. Čia Nalis užgirsta šaukiantį Kerkotos balsą, kad Nalis pasto-vėtų liepsnoje ir tuo būdu pa-liuosuotų Kerkotą ir savo nuo-dėmes nusivalytų. Kerkota sako Nalium, kad jį prakeikęs vienas vienuolis Nervada užtai, kad jis Kerkota, vieną prasižengusių gyvataite, paslėpęs, kad išsaugo-jus jį nuo teisingos Nervados rastybės ir baumės. Jį, Kerkotą, galis išliuosuoti tik Nalis. Nalis sutinka stot liepsnon ir at-kėžia nuo Kerkotos nukrito ir liepsnos užgeso. Atsilyginimui už prielankumą, Kerkota išveja iš Nalio piktą dvasią, paverčia jį vežėju Vagukui ir siunčia pas karaliū Rituperną, kur jam atei-sias galutinis išsipirkimo lai-ka. Patsai Kerkota pasiverčia žalėju ir išnyksta. Paveikslas šeštas. Aikštė priešais didžiąją karaliaus Bimos rumų angą. Ži-nius praneša žmonėms, kad ka-ralius Bimas pergalejo Puškara, gelbstint karaliū Ritupernai ir jojo vežėjui Vagukai. Bilesiai vežimų sukulia pas Damajantę tokį jausmą, kad čia bus ir jos mylimasis, Nalis, nes jis geriau-siai žinojo kaip reikia važiuot ir jo būdą važiuovimo jautė Dama-jantė. Eina eilė belaisvių ir jų tarpe Puškara. Minia sveikina karaliū Bimą ir Rituperną ir taipgi Vaguką (Nalį). Širdis Da-majantės jaučia Nalio artumą, bet jo negali rast esamųjų eilė-se, ir tuomet vėl prasideda josios malda geriems dievams; pasi-reiškia stebuklas: Vaguka pri-ima pavidalą Nalio ir pasireiškia tokiu, kokiu yra buvęs. Iš dan-gaus pradeda krist gėlės ir pasi-rodą keturi gerieji dievai. Ir vis-kas pasibaigia neišpasakytai džiaugsmingai.

Mikas Petrauskas.

Ventos Akmuo. SNIEGAS

Šaltas vėjas pučia
Neša baltas snai-ges
Miškas verkia, užia,
Nes gražumas baigias.
Po padanges skraido
Sniego debesėliu,
Nebegirdi aido
Paukščių čiuilbesėlių.
Šalna rytmetinė
Gėles nuvytino,
Jiega sutartine
Grožį sunaikino.
Medžiai niukso nuogi
Liudėsio apimti,
Orai daros blogi:
Miegą nor priimti.
Telšiai, 14-XI-23.

Verpetas.

RUDUO.

Biaurios dienos jau užėjo,
Gražus laikai pradunksėjo,
Kur tik žvelgiu, visur težta,
Šalta, purvas vien tik glėžta.
Niurus debesys užkloja
Visą gamtą, kur lapojų;
Saulė šviesos nebeduoda,
Žuvo visa čia paguoda.
Medžiai, gėlės nebšypsoja,
Graudžiai, graudžiai tik vaitoja.
Ašerėlės skruostas byra,
Lyg krikšto rasa tyra.
Liudi siela: sykiu verkia,
Skaisčias mintis tulžin merkia.
Žuvo viskas, kas gaivino,
Žmogaus sielą kas dabino.
18-VII-22.

Verpetas.

Mano Dienelės

Mano dieneles skausmais dabintos,
Amžių liuluotos, krauju gaivintos,
Traukias per visas mano svajones
Raudonu siulu, skaudžios dejonės.
O jus, dieneles, krauju šlakštytos,
Žydri liuluotos, amžių gaivintos;
Mano širdelės nesuraminat,
Gražios dainelės nepadabinat.
Grožis jų siūpnas, dvasių migdinas,
Šviesa jų — kirtis sielai mirtinas,
Graudžiai vaitoja jų lytetas,
Nors butų žmogus, lyg pilnas kietas.
Žiogačiai, 19-VII-22.

LIETUVOS TARPTAUTINĖS PADĖTIES KLAUSIMAS LIETUVIŲ VISUOMENĖJE.

Turbūt visiems žinoma, kad Lietuvos klausimas tarptautinė padėty yra gana painūs. Antantot valstybės, sumušusios vokiečius, norėtų juos, ypač prancūzai, gaiutinais pasmaugti. Todėl prancūzai netik patys su jais visai kovoja, bet stengiasi, tar-kiško, ir naujaisias valstybes tam sukurti įtraukti ir prieš vokiečius pastumti. Lenkai jau pilni prancūzų sąjungininkai; latviai, kaip sakoma, budami ant šunų tako ir bijodami rusų su vokiečiais, jungiasi su lenkais ir šoka sulyg prancūzų dudelės. Lietu-viai, kovodami dėl Vilniaus, aiš-ku, negalėtis su lenkais ir ben-drą tarp rusų ir vokiečių barjie-rą padaryti. Latviai, dėdamies su lenkais, nenorėtų ir su lietu-vaiais pyktis. Jie, kaip tas glau-dus veršis, norėtų dvi karves žsiti — reikale ir vienais ir kitais pasinaudoti. Tokiu būdu lietu-vaiai vieni palieka užburtame ra-te. Antanta lietuvių neglosto, nes jie su lenkais neina ir jo-kiomis Hymanso projektai nesijungia. Bet lietuvaiai aiškiai ir su rusais ar vokiečiais nesijun-gia, nes tai gana rizikinga. Taigi nenuostabu, kad tokiai padėčiai esant, netik vyriausybė, bet ir visuomenė intensingai dirba ir galvoja, kaip Lietuvą į kokį aiš-kesnį kelią išvesti ir tarptau-tinę poziciją sustiprinus. Todėl aš čia broliams amerikiečiams norėčia suteikti žinių, kaip apie šį klaus. ną galvojama Lietuvoj, ypatingai Kauno sferose.

Jau visiems žinoma, kaip an-gmet pasipainiojęs Hymanso pro-jektas daug triukšmo Lietuvoj pridarė. Pažangininkai (p. Sme-tona, prof. Voldemaras) išsiuju-ose dirbo, kad tą projektą atme-tus. Pažangininkai nurodė visa žala, kuri tektų Lietuvai su len-kais susidėjus. Nežinia, ar iš valdžios pusės buvo noro dėtis su lenkais ar ne. Bet, kaip vienas profesorius š. m. lapkr 20 d. "Draugijos Tautų Sąjungai rem-ti" susirinkime pažymėjo, kad Hymanso projekto svarstymo metu min. p. Galvanauskas pa-sakęs: Mes ir nenorim Hyman-se projekto, bet duokit ką geresnio! Tas rodo, kad vis tik rim-tai tada buvo abejojama dėl H. projekto. Bet tų visų mėginimų pasekmės buvo gana liudnos:

Verpetas.

Kaip Kirmės Pakirsta

Kaip kirmės pakirsta
Vyst gėlė užmiršta,
Neb'išduod' malonaus kvapo,
Taip viltis man nyksta,
Ateitis jau vyksta
Prie verksmingo amžių kapo.
Ir ta gėlė, viena,
Kur švietė kaip diena
Ir ramino man svajones,
Gi šiandien jau dingo,
Man jausmai sustingo
Jau nebėra abejonės.
Ir smuiko neblies
Iš pat gelmių širdies
Svajonės: jas slėgia vargai.
Jos stygas sutirpdys,
Jos manęs nevirskdys,
Pražus jų verkšmingi aidai.
19-VII-22.

Verpetas.

Galvanauskas gavo parakselino paragauti. Gi nunai prof. Volde-marui parašius, kad Galvanaus-kas vėl tariasis su lenkais, vy-riausybė visu smarkumu nubau-dė pažangininkus ir užginėjo, kad tas visai netiesia. Ir nunai Lietuvoj visokie Hymanso pro-jektai, kaip šmėklos sutinkami. Kad panašių pinklių išsisaugoti ir lietuvių tinkamą poziciją iš-laikyti tarptautinė plotmėje, lietu-vių šviesuomenė imas įvai-riaušų priemonių, stato įvai-riaušų planus. Tas ypatingai matos "Draugijos T. S. remti" susirinkimuose. Šiais metais ta-čraugija darė du susirinkimu universiteto rumuose. Pirmas įvyko spalio mėnesį, antras lap-kr 20 dieną. Pirmame susi-rinkime p. Sidzikauskas, Lietu-vos atstovas Vokietijai, ir įga-liotinis prie Tautų Sąjungos sprendžiant Vilniaus ir Klaipė-dos klausimus, nupasakojo apie Vilniaus klausimo eigą: gi lapkr. 20 d. susirinkime apie Klaipėdos klausimą. Dėl Vilniaus p. Sidzi-kauskas pasakė, kad lietuvių de-legacijai pavykė Tautų Sąjun-gos posėdžiuose daugumą įtikinti, kad ambasadorių konferen-cijos sprendimas — priskirti Vi-lnią lenkam, yra neteisingas ir, kad šį klausimą dar kartą T. S. posėdžiuose svarstys. Klaipėdos klausimas ir dar bus svarsto-mas. Bet šio mano rašinio tiks-las — supažindinti Amerikos lietuvių visuomenę su žymesnių Lietuvos vyrų nuomonėmis, lie-čiančiomis Lietuvos tarptautinę padėtį.

Garsusis Jaunutis Vienuolis—Herbačasas rašytojas, pirma ir lietuvių ir lenkų orientacijos laikės ir iki šiol Kriokavoje gy-venęs, dabar grįžo Lietuvon ir smarkiausiai prieš lenkus agi-tuoja. Pirmame "Dr. T. S. rem-ti" susirinkime sako, kad dar mums tebegejęs Hymanso pro-jektas: Girdi: "Musų diplomatu-s su "cukierkom" p. civiliu-sią." Paskutiniame tos draugi-jos susirinkime nurodė j tai, kad santarvės valstybės su Lietuva visai nesiskaitanšios ir akipi-šiskai, nors negudrias notas mums rašanšios.

Žymiausias lietuvių beletris-tas, Šaulių Sąjungos pirminin-kas, daug prisidėjęs, kaip Šaulių pirmininkas, prie Klaipėdos at-vadavimo, Dr. T. S. remti susi-rinkime" nuneigė diplomatišoj reikšmę ir stačiai pasakė, kad lenkai toli lįs, kol per snukį ne-gausia. Esą, tik savo įjiegomis galime pasitikėti. Jo nuomone, Lietuvai visai nėra ko santarvei meilikauti, nes ji tik lenkam padedanti. Jis aiškiai sako, kad mums reikia dėtis su rusais ir vokiečiais, nes jų reikalai vienodi. P. Sidzikauskas patsėbi, kad Lietuvos vyriausybė pasirenkan-ti tinkamiausius kelius, tik, ži-noma, jis čia negalys jų sakyti.

Prof. Voldemaras pirmam su-sirinkime parbiežia, kad tik ju-ga mes galime į Vilnių eit. Kaip simbolį nurodo karių klubo se-enos užlaidą, kurioje esąs vaiz-duojama lietuvių kariuomenės žengimas Vilniun. Be to, prof. Voldemaras užpuola p. Sidzi-kauską, kodėl jis vasarą rašęs "Lietuvoje," kad L. delegacija atsiemus Vilniaus klausimo sprendimą iš T. S. ir tik pasi-liks sau teisę prie progos šį klau-simą vėl iš naujo kelti, o dabar sakąs, kad L. delegacijai pavykė Vilniaus klausimą prvesti į T. Sąjungos plenumo posėdį: j tai p. Sidzikauskas aiškiai neatšakė, tik paliko aišku, kad Lietuvos klausimas bus T. S. posėdžiuose svarstomas.

Prof. Reinys pirmame tos Dr-jos susirinkime ragino išleisti knygą, kurioje butų išdėstomi teisingi Lietuvai Vilniaus reika-

lavimai. Antrame susirinkime prof. Reinys tiesiog tebebi iš Santarvės valstybių akyplyšius-kumo, kad patys Versalės taikos sutartimi pripažinę Klaipėdą L. dabar visokias kliutis darą.

Š. m. lapkričio 5 d. valstiečių liaudininkų susivaziavime, bu-vęs sunkiausių metu L. premie-ras, M. Slezevičius, darė prane-šimą apie Lietuvos užsienio poli-tiką. Štai jo mintys. Dabar visame pasaulyje labai neramu. Greit visokių suirčių gali buti. Mes turime budėti, nes lenkai turi užėmę Vilnių ir dar Klaipėdon nori įsibraukti. Mes turime vy-riausybė remti kovoje su len-kais. Mums reikia artintis su lenkų skriaudžiamomis tautomis gudais, ukrainiečiais ir kitais. Tolimesni L. draugai gali buti: latviai, estai, suomiai, švedai, cilandai, šveicarai ir apskritai silpnosios valstybės. Mažosios valstybės susijungę gali veikt-i ir į didžiasias. Didžiųjų valstybių užtarmo nėra ko įeškoti, nes jos tik savo naudos įeškank-čios. Jeigu kuri didžioji valstybė mums nėra palankesnė pasida-ranti, tai todėl, kad norinti iš lenkų, juos paspaudus, geromis sąlygomis, kokios medžiagos už-sipirkti. Pasklydę gandai, kad lietuvaiai tariasi su lenkais, esą neteisingi. Tai lenkai provokuo-ję, norėdami lietuvius sukiršin-ti, artinantį gruodžio 10 d. kada T. S. posėdžiuose bus sprendžia-mas Vilniaus klausimas.

Taigi matome, kad Lietuvos visuomenė gyvai seka užsienio politiką. Reikia pastebėti, kad nors įvairių asmenų nuomonės įvairuoja, tačiau tai liečia ko-vos budus, gi visų bendra nuo-monė — jokiū būdu neįleisti lenkų Klaipėdon ir, žut-but, at-gauti sostinę Vilnių. Budis. Kaunas, lapkr. 27, 1923.

Colorado.

Kolorados valstiją apjuosia šios valstijos: Wyoming, Nebras-ka, Kansas, Oklahoma, New Mexico ir Utah. Žemės plotą už-ima 103,948 kv. mylios; sau-sumos 103,650, vandens 290 kv. mylių. Sostinė Denver.

Kolorados valstija labai kalnuota šalis; žemiausia dalis stovi 3,000 pėdų aukščiau juriu. Gi aukštesnės vietos siekia iki 7,000 pėdų. Šioj valstijoje yra daug upių ir šaltinių. Ypač daug yra brangių šaltinių, kuriuose yra gydančių mineralų. Tarp daugelio pagarsėjusių upių yra šios: Platte, Colorado, San Miguel, Arkansas ir Rio Grande del Norte. Gamta labai graži Koloradoj: kalnai nors ir dideli, apaugę tirsta giria, pušėmis ir kitokiais medžiais. Daugybė žmonių iš kitų šalių važiuoja į Koloradą svei-katos dėlei ir pasigėrėti Kolora-dos puikomis tarpkalių scene-ijomis.

Kolorados valstija taipgi tur-tinga mineralais: auksu, sidabru, metalu, variu, cina, magnasu, geležia ir anglimis.

Ukės didžiausi produktai yra: cukriniai burokai ir arbuzai (mellon).

Klimatas yra labai minkštas ir sveikas. Žmonės, sergantį pčiaučių liga bei dusuliu, daug sveikatos atgauna šioj valstijoje. Gyventojų prieš pat didįjį pa-saulinį karą buvo priskaitoma į 799,024; moterų 368,327 ir 430,697 vyrų, iš kurių 669,437 šioj šalyj gimusių ir 129,587 at-ėjų; baltųjų 783,415, juoduju 11,453, indijonų 1,482, kinų 373, japonų 2,300 ir kitokių 1.

J. St.—tis.

Sandariečiai! Paminėdami sa-vo organizacijos Jubilėjaus, pri-rašykite po naują narį ar skai-tytoją arba užrašykite "Sanda-raž" Lietuvon.

Kazys ir Dėdė

—Gut morgin, Kazy!
—Sveikas, Dėdė. Na tai kur dabar skevėtruoji?
—Atsargiai, vaike, dabar tu su manim per daug drąsiai negali kalbėti, nes turi žinoti, su kuo reikalą turi..
—Tai visų pirmausiai norėčiau žinoti, kuomi, Dėdė, esi, kad išties žinočiau su kuom "reikalą" turiu? Gal, Dėdė, esi gavęs policmano tarnystą? Mat dabar mumsainierių naikinimui daug policmanų reikia.
—Aš, vaike, policmanu niekada nesutikčiau būti, bo bijau, kad bomai neužmuštų, na o prieš mumsainierius aš nematau reikalo kariauti, nes aš žinau iš tyrimo, kad kaip man lašas neprošalį, tai ir kitiems taipgi. Juk čia, vaike, fry kontrast, jei nori išsigerti, tai kam drausti!
—Ta kuomi, Dėdė esi, kad taip man pagrįsina?
—Nagi, vaike, pereitą sykį kaip aš tau sakiau, kad savo frentus pavaišinau per čikindei, tai jie per musų blaivininkų susaidės votavimus, išvotavo mane už prezidentą! Sy, kokią ciną aš turiu!..
—Aš manau, Dėdė, kad jie pilnai pataikė tavo išsirikdani, nes išties jie galės būti blaivūs, nes tu vienas galėsi patušinti, jei kada kokis "trunkas" pas kuriaus atsirastų! Bet man stebėtina, kaip tu galėsi būti jų prezidentas, jei pats pareiškei, kad nematai reikalo prieš alkoholį kovoti?
—Pasa mus, vaike, yra tokis rūl, kad kiekvienas gali priklausyti prie musų blaivininkų susaidės, nežiurint kada ką jis geria, bile tik nebuna girtas. Pavyzdin, kad ir mes, keli frentai, kada sueinamė, tai nežiurint kad ir ištuštėja kelios kvortos, bet ką tas reiškia, jei trezvi išsiskirstom?
—Na o ką jus, Dėdė, darytumėte su tokiu savo blaivininku, jei pamatytumėte jį skersą einantį?
—Tarpe mus draugų, vaike, kol kas dar taip neatstikto. Mat mes priėmė naują narį visų pirmausia jį išmokiname tam tikrą učeniją, kad jis gaitų tiesiai eiti, o kada jis tą gerai žino, tai viskas buna orait.
—Tai visgi, Dėdė, butų žingaidu žinoti, ar tas nėra priešinga jusų įstatymams? Ką tu ten turi savo kišenėje?
—O kasgi, vaike, gali žinoti, kas ką turi savo kišenėje? Keno gali būti biznis apie kitų kišenių? Juk kiekvienas sutvėrimas nežiurint ar jis turi dušą ar ne, visi lygiai be gėrimo gyventi negali. O gėrimą tai kiekvienas pasirenka sulyg savo skonio, kokis kam patinka.
—Taip, Dėdė, aš suprantu, kad kiekvienas sutvėrimas be valgio ir gėrimo gyventi negali, nes gamta jį leisdamą į svieta tokias įpatybes jam suteikė.

Bet gyvenime tenka patėmyti, kad dvikojai sutvėrimai, kurie vadinami žmonėmis, skaitomi su "dušiomis" ir išsivystyne kaip kuniškai, taip ir protiška! yra pralenkę keturkojus, kaip kada savo pasielgimais pasirodo žemiaus stovisti ir už keturkojus. Žinoma, aš priskaitau tik tuos, kurie, sulyg Dėdės pareiškimo, tik sulyg savo "skonio" renkasi ar gaminasi sau kokius gėrimus.
—Tai kaip aš suprantu, tai sulyg tavo pasakymo ir aš prietų esu priskaitomas!.. Jeigu tu, vaike, darai tokius išvadžiojimus, tai aš apie tai daugias nesnekėsiu, bo tu mane įžeidi.
—Nereikia pykti, Dėdė, jei kas ką teisingo pasako.
—Aš, vaike, nepyktu, bet kada tu per daug pradėdi kištis į mano reikalus, tai kartais žmogus netenki kantrybės.
—Na tai gerai, Dėdė, galime pakalbėti apie ką kitą. Tai visgi man butų žingaidu žinoti, kaip, Dėdė, galėsi prezidentauti, kad nemoki savo vardą pasirašyti, jei kada kur reikės?
—Tas, vaike, nieko nereiškia, galiu po protokolu ar kad ir kur kitur, padėti kryžiuką ir vistiek kai vardas gilioja, ir da atrodyt, kad esu geras katalikas. Pavyzdin: kiek daug aš esu gavęs zakaznoj gromatų iš seno kontro, visada jas atsimant padėdavau kryžiuką ir dacol! Gromatas atneša kokis airišis, kurio nepažįsti ir tai tokis parašas gilioja, na o tarp pažįstamų frentų tai nėra reikalo nė kalbėti!
—Tai matai, Dėdė, kad jaunas buvai, nesistengei mokytis, tai dabar senatvėje ir esi kaip po varėgys, negalėdamas nė savo vardo pasirašyti. Na o jei butum mokingsis, tai šiandien butum visai kitokis žmogus.
—Kaip tu, vaike, drįsti mane vadinti neregiju, kad aš matau taip kaip ir tu. Kada akys apsilpo, tai nusipirkau akuliorius ir vel viskas orait. Na o jį škulė aš nėjau todėl, kad amžino atsilsio mano tėvukas manęs neleido. Bo jis, vaike, sakė, kad tie, kurie eina į skules, išsimokina, skaito visokias knygas ir lieka bedieviai. Tas pats ir su tavim, vaike. Jei nebutum ejęs į škulė, tai šiandien nebutum bedievis. Dar esi jaunas vaikas, tai galėtum prie mišų patarnauti ir butum gut vaikas. Na o dabar skaitai visokias knygas; platini bedievybę, pats esi šėtonui parsidavęs savo dušą ir sykiu su savim kitus trauki į pragarą.
—Visai ne, Dėdė. Jei žmogus dirbi kultūrinėje organizacijoje, kuri stengiasi liaudį kultūriškai pakelti, tai nereiškia šėtono "agentystė" kaip kad, Dėdė, sakai. O apie mokslą, tai nėra reikalo nė kalbėti, nes šiandieniniai gyvenime tai kaip tik mokslas ir valdo viską. Apie tai atsiminus reikėtų plačiai pakalbėti,

kas daug laiko užimtų. Apie tai pakalbėsime kitą sykį.
—Taip, vaike, pakalbėsime kitą sykį — aš ir bizi, boba išsiuntė į bučernę, kad nupirkčiau šolderį ir greit parneščiau, ir taip jau gausiu velnių, kad sugaišau. Gudbay, vaike.
—Keliuok sveikas, Dėdė.

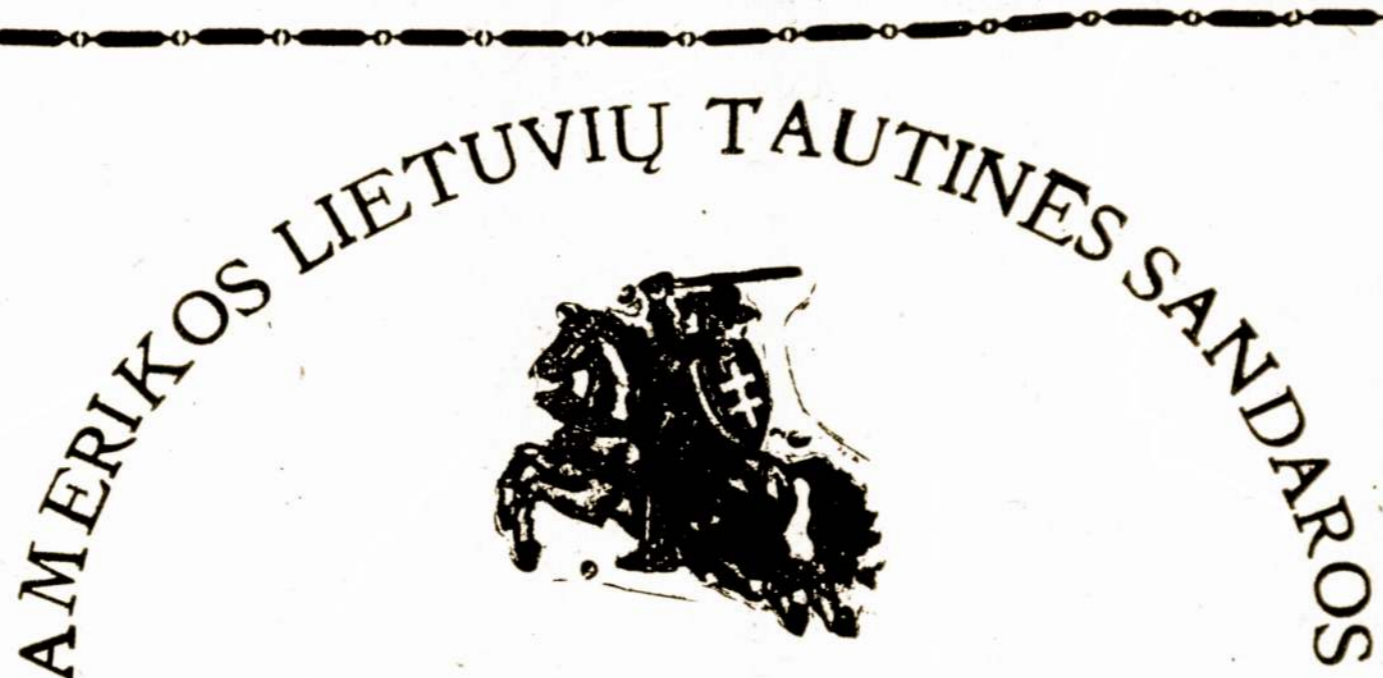
Taikėsi Užmušti Šveicarijos Prezidentą.
PARYZIUS, gruodžio 16 d. Susekta suokalbis užmušti naujai išrinktąjį Šveicarijos prezidentą, Ernest Chuard. Lausanos policija suareštavo vietos

daktarą, buk tai turėjusį sąryšį su suokalbiu. Pereitą penktadienį prezidentas turėjo dalyvauti baliuje, kur buvo susitarta prezidentą užmušti, bet vienas iš tų, kuris žinojo apie suokalbi, pranešė policijai.

KIEKVIENAS SUSIPRA-
TĖS LIETUVIS PRIKLAUSO
PRIE A. L. T. SANDAROS.

Čia paduodame kaip pavyzdį Sandaros Kalendoriaus viršelio išdara ir formata. Kalendorius iliustruotas su dangeliu paveikslu; tepa daug elnių, apysakų ir informacijų. Susidada iš 96 puslapių. Jo kaina tik 25c. Kiekvienas Sandarėdis įsigykitė sau ir savo giminei Lietuovon. Galite prisijungti po 2c. pašto ženklėlais, o Kalendorius bus pasiųstas.

Sandaros Kalendoriaus Pavidis

KALENDORIUS

1924 METAMS

"Sandaros" Spauda
327 E St., So. Boston, Mass.

Lietuvos Atstatymo Bendrovės Dalininkų Domej

Vienas iš svarbiausių yra tai, kad artinasi Liet. Atst. B-vės dalininkų suvažiavimas, kuris įvyks sausio mėnesį, 1924 m. New Yorke. Tad kiekvieno dalininko ar dalininkės yra šventi pareiga rengties prie to, t. y. pats dalyvauti, o jei dėlėi kokių priežasčių negalėsi dalyvauti, stengties balsavimo blanką — proxą išpildyti ir pavesti kitam bei įgalioti dėlėi sudarymo pilno kvorumo sekančio minėtos bendrovės suvažiavimo. Taipgi mes tą gerai žinome, bei pamename, kad pereitų dvejus metus į dalininkų suvažiavimus domės nekreipėme: dėlto, nesudarant kvorumo, nesiskaitė legališki minėtos bendrovės dalininkų suvažiavimai. Gi kuomet taip atsitiko, tai nė atskaitos bendrovė neišdavė. dėlto šiandien dalininkai nežino bendrovės stovio. Tai rupinkimės sudaryti daug balsų, o kad sudaryti daug balsų, tai reikia kiekvienam gauti iš bendrovės balsavimo blankas ir jas išpildžius pasiųsti bendrovei. O jei kurie nenorės siųsti Centru, tai galite savo balsus pavesti Baltimoričėi Atstovui pil. Juozui Naikui, 632 W. Lombard St., Baltimore, Md., kuris Baltimorės skyriaus išrinktas ir žinomas, jog atliks darbą gerai, jei tik bus galima sudaryti suvažiavimo kvorumas.

Baltimoriškis skyrius taipgi turėjo savo susirinkimą, kuriame plačiai buvo apkalbėta likimas minėtos bendrovės, galų gale tapo nutarta iš visų pajiegy darbuoties sudarymui to kvorumo, kas pagelbės nuslopusia bendrovę atgaivinti, ar bent nors sužinoti jos stovi, o taipgi priežastis jos nuslopino, ko, kaip matome iš gautų laiškų nuo dalininkų, kiekvienas to reikalauja.

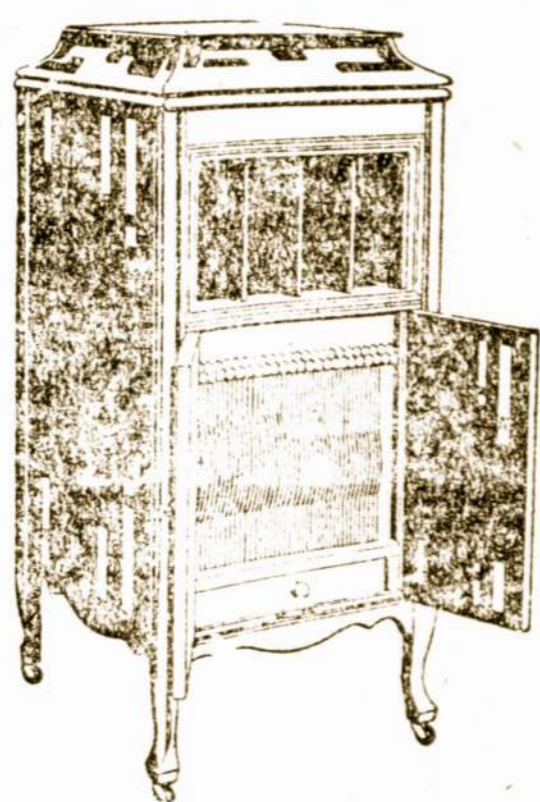
Jei butume nuo pradžios budėję, tai šiandien to nebut girdėt, t.

y., kad bendrovę nuslopusia atgaivinti reikia. Mėginkime, broliai, nors dabar ką veikti. Už tai nenukentėsimė, padėkime tiems, kurie pavargo bedirbdami prie bendrovės.

Liet. Atst. B-vės Baltimoriško skyriaus Veikiančioji Komisija.
632 W. Lombard St., Baltimore, Md.

Gramafonai Rekordai ir Pianu Rolialiai

Užlaikome visus naujausius lietuviškus rekordus ir pianu rolius pagamintus geriausių lietuvių dainininkų, kompozitorių, muzikų ir monologistų. Iš kitų miestų kreipkitės laiškais, pažymėdami ko reikalaujate: gramafonų, lietuviškų rekordų ar lietuviškų player pianams notų (rolls). Prisiųsk 2c. stampą dėl katalogo. Musų krautuvėje užlaikome čeverykų vyrams, moterims ir vaikams, padarytų iš geros skuros ir naujausių madų. Turime daugybė vyriškų rubų, kaip tai: kepurių, skrybėlių, marškinių, kalnierių, naktaizų ir daugybė kitokių daiktų. Visuomet gausite gerą patarnavimą.

GEO. MASILIONIS
233 Broadway, So. Boston, Mass.
Tel. S. B. 1456-J.

DĖKSNIO GALYNGA MOSTIS

kurios visas Pasaulis laukė JAU GATAVA!

DEKSNIO Galynga Mostis išgydo Reumatizmą, Rankų, Kojų gėlimą, Strėnų Skaudėjimą, Šnarių, Nugaros, Sprando, Šonų Raumenų gėlimo, Šaltį ir taip visokius skausmus. DEKSNIO Galynga Mostis, sulyg naudots Gydymo, yra tiek verta auksu, kiek ji pati sveria. Kaina 75c. krautuvėse arba už 85c. prisiųsime tiesiai iš Laboratorijos. DEKSNIS OINTMENT CO. P. O. BOX 352, Hartford, Conn.

EXPAIN-EXPELLED

PLAČIAI PAGARSĖJĖS
LINIMENTAS

Naudojamas nuo dieglanėjų spūrių ir mūšalių. Nuo skausmų krūtinkė ir pečiūras. Kuomet reumatizmas jusų muskulis sutraukia į mazgą. Nuraminimui drebėnėčių, duranėjų nevaldžios gniauzimų. Nuo išnarimų ir n. m. šmų. Nuo dieglė ir skausmų. Patrinkit juosiai. Pravyt skausmų pūna.

Visuomet laikėkite bonka po ranka — niekuomet negaliti žinoti, kada jis jus bus reikalingas. 25c. ir 75c. už bonką antiekose. F. AD. RICHTER & CO. 104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

BAMBINO

Kudikiai mėgsta jį!
Jie net prašo daugiaus!

Bet kuomet jie yra labai jauni ir dar negali kalbėti, tuomet jų akys kalba už jus — tik pastebėkit kaip jie susidomė džiaugsmu, kuomet motina įaima bonką **BAMBINO** Irer. S. V. Pat. Biuro.

Pastebėkit jų pastangas nuryti šitą skaniausį vidurių pašuosotoją, kokis tik kuomet nors buvo padarytas. Ir jis yra lengviausias, vienokis veikia įsėjungiančiai! Motinos — jų nežinote to smaugimo jausti malonumą, pastilėjimą ir užsiganėdžimą, bei jįs menaudojate **BAMBINO**, kuomet kudikis pasidaro netamio, gurgintu, pliktū — tai yra tikri šokliai vidurių užkietėjimo. Miegok! Sigarok! ramiai, nes su austančiu rytu kudikis vėl bus linksmas kai visuomet **BAMBINO** atliks savo darbą ir atliks gerai!

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

Tel. So. Boston 3520
Namy Tel. Aspinwall 0870
ADVOKATAS
A. O. ŠALNA (SHALNA)
LIETUVIS ADVOKATAS
Baigęs du Universitetu Cornell University su A. B., G. Washington Univ. su LL. B.
"Darbininko" Name (antros lubos)
366 W. Broadway, So. Boston.

Lietuvis Optometristas

Išgaminuoju akis priskiriu akinius ir kreivas akis atitaisau, tinkamu laiku.

J. L. PŠAKARNIS, O. D.
447 Broadway, So. Boston, Mass.

Išgaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H. S. Stone O. D.
Akių Specialistas.
399a Broadway, Lape E ir F gatvių. South Boston

Tel. So. Boston 279.
DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai! Ofiso valandos: Rytai iki 9 val. Po pietų 1 iki 3. Vakarai 6 iki 8. 656 Broadway, So. Boston.

Ofiso Tel. S. B. 441
W. Newton 1463-W.
Lietuvis Advokatas
Veda visokias provas, kaip tai: civiliškas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus prie iškimo ir pardavimo.
FRANAS J. KALINAUSKAS.
414 Broadway, S. Boston, Mass. (Virš Prekybos Bendrovės).

Lietuviai Amerikoje

Eilė Geriausių Kalbėtojų.

Niekad Pittsburgiečiams nebuvo tokios progos.

PITTSBURGH, Pa. Pittsburgiečiams gera laimė patiko išgirsti visą eilę gerų kalbėtojų. Lapkr. 30 d. čia kalbėjo "Naujienų" redaktorius P. Grigaitis. Gruodžio 16 d. kalbės Pijus Žiuris, chemikas. Gruodžio 30 d. čia kalbės adv. F. J. Bagočius, kuris pas uošvį J. Kazlauską atvažiuos į svečius, tai L. M. D. ja pasinaudodama proga, surengė prakalbas savo name 7:30 val. vakare. Sausio 13 d. kalbės "Sandaros" Adm. K. J. Paulauskas, Vasario 16 d. kalbės Jonas Liutas, Sandaros Centro pirm. Tai į kelių mėnesių laiką Pittsburgiečiams bus proga išgirsti Amerikos žymiausių kalbėtojų. Visos prakalbos L. M. D. svetainėje vakarais. Retai kada pasitaiko tokia eilė gerų kalbėtojų, todėl pittsburgiečiai nepraleiskite progos išgirsti šiuos pasižymėjusius vyrus. Adv. F. Bagočius ką tik sugrįžęs iš Lietuvos, todėl reikia tikėtis, kad daug naujo pasasakos, kas dedas mus tėvynėje Lietuvos, kuris savo akimis matė ir girdėjo. Kiti kalbėtojai kitais tikslais, ir naudinga bus kiekvienam išgirsti, nes nevisada pasitaiko tokia proga.

"Vestuvės."

Abelnas vietos lietuvių judėjimas.

PATERSON, N. J. Vietos A. L. T. Sandaros 38 kuopa šio mėnesio susirinkime nutarė susidėti su vietos Lietuvos Moterų G. Komiteto kuopele, dėl paskmingesnio darbo Lietuvos našlaičių naudai. L. M. G. K. kuopelė, susidedanti vien tik iš moterų, mielai sutiko su sandariečiais "apsivesti" ir išvieno darbuotis. Tačiau šio moterų kuopelės jau yra pusėtinai pasidarbaususi, ir pasiūta kaip Kauno taip ir Vilniaus našlaičiams arti 200 dolerių.

Patersoniečiai jau pradėjo ruošti prie apvaikščiojimo Lietuvos Nepriklausomybės 6 metų sukaktuvių. Rodosi, jau visos vietos draugijos yra paskyrusios savo atstovus, kurie išdirbs programą minėtam apvaikščiojimui. Dar vos tik pradėtas darbas, ir štai jau pakilo triukšminga agitacija iš bolševikėlių pusės, kad, esą, būtina reikia gauti nors vienas geras iš bolševikų pusės kalbėtojas, kuris, girdi, pilnai ir "teisingai" išaiškės miniai ar verta palaikyt Lietuvos Nepriklausomybę. Tai jau tikras bolševikų "surprizas."

Reikėtų nors kartą į metus padėti į šalį partvyškumus, o atsiminti, kad ESI lietuvys!

Lietuvių Ukėsų Nepriugulmingas Savišelpas Kliubas yra nutaręs įsigyti nuosavą namą bei svetainę ir jau pradėtas paskolos vėjus tam prakilnam sumanyti. Bet gaila, kad daugelis kluibo narių mažai tekreipia į tai domės ir neskolina pinigų.

Taipgi minėtas Kliubas sumarė, ir jau buvo užkviesta, susijungti su vietos Lietuvos Sunų ir Dukterų savišelpo draugija, kad padidintus kluibo išdą ir gautų daugiau spėkų, kad nevilkinant įsigyti nuosavą namą. Bet šių draugijų "vestuvės" neįvyko, nes daugelis kluibičių, nepamatydami to naudingumą, nes stojo prieš susijungimą; nes, girdi, su moterimis politikoje kartu negalima veikti, bet faktų tam neįrodė, kad negalima veikti. Kiti gi įrodė, kad Lietu-

vos Sunų ir Dukterų dr. ja savo amžiuje, rodo per 15 metų nėra aukojusi Lietuvos reikalams nė vieno cento; gi Rusijos bolševikų propagandai kelis šimtus dolerių aukėjo, turėdama Lietuvos "Sunų ir Dukterų" vardą.

SLA. 101 kuopa auga pusėtinai, tik gaila, kad musų "draugai," Rusijos "rojaus" garbintojai, susirinkimuose sukeldaus daug nemalonumų — kiek pirmiaus su savo rezolucijomis prieš P. Tarybą, kam išbraukė Bimbo iš SLA. Dabargi būtina nori pervaryt savo "tikietą" į Pildomąją Tarybą. Perdaug karšta ir triukšminga agitacija tankiai prakiša. Tačiau reikia tikėtis to pat susilauks ir mūsų bolševikai.

Patersoniečiai! stokime visi išvieno, tai daugiau nuveiksimė, o mažiau lermo! Pijus.

Parama Lietuvos Našlaičiams.

Pinigai siunčiami Vilniui ir Kaunai.

PATERSON, N. J. Šiame mieste yra Lietuvos Moterų G. Komiteto Našlaičiams šelpiti kuopa. Nors narėmis neskaitytina, bet džiuginanti darbo vaisiais. Pasidaravimu šios kuopos pastarame laike pasiūta \$75.00: Vilniaus Lietuvos našlaičiams sušelpiti \$50.00 pasiūta d-ro Alseikos vardu ir \$25.00 Kauno našlaičiams p. Siežvičienės vardu. Ši kuopa ir ant toliau mane kodaugiausia pasidaravimais, kad suteikus daugiau Lietuvos našlaičiams paramos, bet dėja, kad ir jų mažos įiegos.

Kaikurios višminėtos kuopos narės ir kreipėsi į vietinę Sandaros 38 kuopą, ar nebutų galima kaip susiartinus ir drauge veikti, gal butų naseani darbo vaisių sujungtomis spėkemis veikiant. Sandariečiai savo paskutiniame susirinkime plačiai apkalbėję viršminėtą reikalą, prieš jo išvados, kad reikalui prisiejus Sandariečiai visados stovės pagelbon, kaip tai, patariamam balsu ar parengtose pramogose aktyvišku darbu.

Taipogi viršminėtos kuopos narės suteikiamas patiriamas balsas Sandariečių susirinkimuose, kada apkalbami vietiniai Sandariečių kuopos reikalai.

Patersono Sandariečių kuopa kartu su vietinėmis draugijomis ruošiasi prie apvaikščiojimo vasario 16 d. Lietuvos Nepriklausomybės šventės.

J. Cilencavičius.

Našlaičių Komiteto Bazaras.

Skaitlingas atsilankymas.

CHICAGO, ILL. Turiu už garbę pranešti visuomenei, kad labai gerai viskas sekasi ir pelno turbūt gerai liks, bet negaliu pasakyti kiek. Buvo daug publikos, nes kiti, neturėdami už bi-lietus 50c. užsimokėti, sulindo per "fire" kopėčias slapta — tokliu buvo keletas desėtkų, — tai buvo neapžiura dėl stoko darbininkų, nes nebuvo manytas, kad tiek daug žmonių atsilankys. Darbininkai susirinko 12 val. su visais įrankiais, su plaktukais ir su vinimis ir griebėsi į darbą pagaminti vietas padėti našlaičių darbu pagamintiems daiktams ir darbas į trumpą laiką padarytas, nes man teko pastebėti, kad P. Zapis yra gabus meistras, tai viskas gerai sekėsi, o mus garbės moterėlės taipgi labai nuo širdies suldai dirbo: vienos

maustė krepšelius ant stiebelių aukščiau, kad butų geriau pastebėti, kitos tiesė juostas ir kaklų raišelius ir kitokius rankų darbus ant stalų, kad butų publikai geriausia pasirinkti, nes daugybė buvo visokių spalvų. Tas darbas ėjo taip greitai, kaip kokią mašiną butų varius elektrikos spēka, o žmonės lauke užė, siubavo, kaip Nemunėlio vilnys, nes laukė, kada durys atsidarys ir vis žiurėjo, kada bus keturias.

Labai nuo širdies ačiu, gerbiameji broliai ir seserys, kurie rėmėte šitą naudingą darbą. Pastebėjau, kad yra gerų širdžių ir atjaučiančių šitą naudingą darbą, todėl ištariu širdingai ačiu Moterų Globos Komitetui už pasidaravimą ir ačiu visuomenei, kuri atsilankė ir rėmė.

Kleivelis.

Tarptautinis Bazaras.

Lietuviai geriausia atsižymėjo.

PITTSBURGH, PA. Gruodžio 7 ir 8 d. buvo tarptautiskas bazaras Siria Maskua Hall, kurį rengė Y. M. C. A.

Bazare dalyvavo 14-ka tautų, jų tarpe buvo ir lietuviai. Rupino surengimu ir bazare dirbo Liet. Moterų Kursų Kliubas, kuris savo budo turėjo: rankų darbų išsiuvinėtus užtiesalus, rankšluosčius ir tam panašius dalykus. Beto buvo lietuviškų auselių prikepta, kurias pardavinėjo. Bazaras prasidėdavo nuo 4 val. po pietų ir tęsis lig 11 nakties. Nuo 8 val. vakare programos ant estrados.

Lietuvių buvo sekantis programai: Toe dance šoko Ona Lukošiumitė ir V. Varašūtė, pijaną skambino O. Venslovitė, po jų dainavo solo O. Gruševičienė, pianą skambino O. Venslovitė, paskui buvo šokiai, kur Birutės choro 4 mergaitės tautiškuose rubuose ir 4 vaikinai šoko "Suktinį," "Noriu miego" ir "Klumpakojį" orkestrai griežiant; pianu K. Steponavičiūtė, kornetą J. Kazlauskas ir pora vaikinių iš McKees Rocks, Pa. Paskiausia dainavo solo A. Sadauskas, akomp. K. Steponavičiūtė. Lietuviai buvo patys pirmtiniai ir turėjo ilgiausią programą. Po jų italijonų 8 merginos šoko pasirėdžiusios į vyrus; treti ungarių pora šoko ir viena mergina pasirėdžiusi į vyrą ir čekoslovakų 8 mergaitės šoko.

Neteko matyt pėnyčios vakare, bet subatos vakare tai geriausia atliko lietuviai.

J. Virbickas.

Pergreitas Išsizadėjimas Savijų.

Bolševikų pasigyrimai be faktų.

NORWOOD, MASS. "Laisvės" No. 288 užtikau korespondencės tulo "Kampe Žiopsosio," kuris bando savo priešingą partijas šmeižti, kad tuomi savo smunkantį bolševizmą pridengus nuo žmonių akių.

Visiems yra žinoma, kad tas jų yra geriausias įrankis, su kuo jie taip smarkiai kovoja revoliucioniškai. Teisingai priežotis sako, kad "skėsdamas ir už britvos tveriasi."

Na, pažiūrėkim, kaip įsai cituoja. "Čia socialistai arba smalviriai su Sandariečiais nesudaro jokio judėjimo; veikime jie yra mirę, apart bolševikų." Reiškia — bolševikai labai veikia. Bet kodėl ponas "Kampe Žiopsosjės" nesako nė vieną žodį savo rašinyj apie bolševikų veikimą? Ką jie gero nuveikė? Įsai čia tyli, bet kalba apie L. L. Ratelio chorą. Nejaugi įsai skaito L. L. R. chorą bolševikų partija? Kitot vietot cituoja šitai kaip: "K. V. Žiuris, F. A. Šatas, G. Mikšis — tai vyrukai nepriklausą prie jokios partijos." Bet faktiškai

priklauso prie L. L. R. choro, kas reiškia, kad L. L. R. choras ne-bolševikų partija. Teisybė, choras šiek-tiek veikia, bet kur bolševikų darbai ir jų judėjimai? Nėra, miršta, ką patvirtina faktais tulas "Gelžius" per "Laisvės" No. 275 (o gal tas pats koresp.), kuris labai aimanuoja, buk "šaukčius bolševikų susirinkimą, bet neatsilanko, o jeigu atsilanką 2-3, tad vis kalba apie likvidavimą." Na ar čia ne ant mirkies patalo guli? O gal jau bus kojas pakratę? To, aš manau, neužginčys ir patys dieji komisarai, kas skaito "Laisvę," tai visi atsistema. O dabar turiu pasakyti, jog socialistai neturi kuopos, kas juos risti vienybėn, todėl ir veikimo negali išplėsti, o Sandariečiai veikia: per vasaros sezoną buvo rengiam piknikai, kame surinko šimtais dolerių pelno, gal ir pats koresp. paliko kelis dolerius Sandariečių piknike. Bet įsai to nenori žinoti. Mat, revoliucioniškai. Dabartiniu laiku Sandariečiai mokinas veikalą, kurį žada statyti po Kalėdų. Reiškia, bolševikai absoliučiai nenori skaitytis su teisybe, bet tverias už britvos, kai tas skėsdamas.

Toliaus sako, kad "katalikus remia svetimtaučiai." Kodėl "Kampe Žiopsosjės" nesako, kad bolševikus remia vietos finai? Jeigu ne finai, but ir kaulai supuvę ir bolševikų vardas butų seniai išnykęs iš Norwoodo dangės. Jie yra geri specialistai šukauti apie kitus, o apie save ir savo kromelį nė gu-gu.

Bet kas įdomiausia, kad jie pradeda tikru savo vardu vadintis. Bandykite juos kitas pavadininti bolševikais, kaip matai busi apšauktas provokatoriumi. Jiems yra viskas galima, o kietam tai ne. Mat diktatura. Kai kurie vyrukai buvo suareštuoti buk už vištų vogimą. Šiomis dienomis įvyko teismas, kame pasirodė, kad tas netiesa, bet įvyko tas nemalonus akcidentas per klaidą. "Laisvės" koresp. pasi-skubino pranešti, kad tie vyrukai neturi nieko bendro su "progresyviais," o tikrenybė tie vyrukai visi yra "progresyviai," priklauso prie progresyviškų draugijų ir kuopų, įpatingai žiurinskas daug yra pasidarabus progresyvių tarpe ir dabar dar tebedarbuojasi. To niekas neužginčys. Ką "K. Ž." tuomi norėjo atsielti, tiktai jam vienam yra žinoma. Gal "K. Ž." skaito tiktai tuos progresyviais, kurie klauso Maskvos diktaturės, bet visuomenei kitaip žiuri į tą dalyką. Jeigu kas čia netiesa, galite atsiliepti, bet savo tikrą vardą pasirašykite.

Teisybė Mylintis.

Aukos Vilniaus Kraštui.

N. S. PITTSBURGH, PA. Per prakalbas laikytas gruodžio 9 d. 1923 m. Slavovk Svetainėje, sekanti aukotojai aukėjo po \$2.00: P. Pikšris, J. Avižius, S. Bakanas, J. Česnulevičius, J. Demantowski. PO \$1.00: A. Levickas, K. J. Laudanskas, A. K. Bernotas, J. Virbickas, J. Kazlauskas, B. Lapeika, J. Mažiukna, P. Savickas, M. Vaidyla, M. Katkienė, I. Rumbauskas, L. Kazlauskis, J. Petrikis, J. Velius. J. Dargis \$10.00. Smulknių aukų \$6.50. VISO labo \$40.50. Prakalbų lėšoms \$10.50. Pasiūta \$30.00 šiuo adresu: Dr. J. Basanavičius, Poland, Wilno, Dominikanska 12 m. 23.

(Kvito No. 8657 — Kilbock Poststation, Beaver Ave., Gruodžio m. 11 d. š. m.)

Vilniaus Vad. K-to Sekret.

Geriausia Kalėdinė dovana, tai užrašyti savo draugui "Sandarą." Ta dovana jam bus naudinga per visus metus.

Lietuvos Našlaičių Atsišaukimas.

GERBIAMIEJI BROLIAI IR SESERS, AMERIKOJE!

Lietuvos šalta žiema jau prasidėjo. Šalčiai, spiegi, šlapdrabės, sniegas — visa tai reikės per keletą mėnesių pergventi, lyg vėl neišauš pavasaris. Atėjus žiemai kiekvienas apsitaiso pagal oro. Bet tai gali padaryti tik tie, kas turi kuo apsitaisyti. C gali apsitaisyti tik tas, kuris išaušęs ir gali darbą dirbti.

Karas ir vokiečių okupacija paliko Lietuvoj daug našlaičių, kurie neturi nė tėvų, nė giminių nežino, o darbo dirbti negali. Tokie, pradėdant nuo kudičių iki baigiant mergaitėmis ir berniukais yra labai sunkioj padėty. Jie neuždrib ir is uždarbio nepragyvens, neapsirėdys nors pakenciamai.

Lietuvių Moterų Globos Komitetas yra priglaidęs tokių našlaičių kelis šimtus. Jie dar maža arba tiek išauge, kad negali savistoviai pragyventi. Tokiems šalta žiema baisi. L. M. G. Komitetas netik vargais aprėdo globojamus kudukius, bet podraug jų išmaitinimas yra labai sunkus. Ypač tai jaučiama žiema, ypač tai jaučiama šiuo sunkiu finansiniu križu.

Pasaulyje, o podraug ir Lietuvoje, vaikai labai laukia Kalėdų. Yra paprotys, kad šia švente vaikai gauna dovanų. Našlaičiai, kurie globojami prieglaudose, ypač reikalingi paguosti šia švente. Tai vienintėlis budas straminti juos, duoti jiems viltį laukti kitų metų, kitų Kalėdų, laukti geresnės ateities.

— O kokią aš dovanėlę gausiu Kalėdoms? Neturiu tėvelių, neturiu artimų giminių — galvoja našlaitis Kalėdų laukdamas.

Nežiurint į tas sunkias sąlygas, kuriose prisieina užlaikyti prieglaudas, buvo papročiu, kad si žadinta visuomenei suteikdama galimybes atsilankyti pas prieglaudų našlaičius Kalėdų Senukui. Kiek džiaugsmo turėdavo vaikai salaukę žilą, baltą kaip sniegas Kalėdų Senelį ir žalią Kalėdų Eglelę! Visiems jie aptekdavo dovanų, visus paguodavo, suramindavo, nulinksmindavo.

Artinantis Kalėdoms jau prieglaudų našlaičiai, o podraug ir Kauno biednuomenės vaikai, kurie budavo pakviesti į prieglaudų švesti Kalėdų, laukia Kalėdų. L. M. G. Komitetas daro viską, kas yra galima švesti su vaikučiais Kalėdų švente. Bet podraug ji rupina ir tų vaikučių užlaikymu šia žiema ir vėliau.

Jau davė lietuviai Amerikoje mūsų prieglaudoms dovanų per keturis metus, davė per mūsų delegates, siūstas Amerikon, be nes turime viltį, kad Tamstos visuomet busite palankūs šiam prakilnam darbu ir jį remsite; paramos prašydami ir šį kartą kreipiamės į jus, broliai ir sesers!

Atsiųskite iš Amerikos Kalėdų Senelį, kuris atneštų dovanėlę Kalėdoms ir duontėš našlaičiams kitiems metams!

Prašome įrašyti į pridedamą čia laišką savo auką, taipogi parinkti Tamstų pažįstamųjų ir giminių tarpe aukų ir pasiūsti L. M. G. Komitetui per banką arba paštu money orderiais.

Laukdami prielankaus ir gausaus atsakymo prašome priimti išanksto mūsų širdingos padėkos ir aukštos pagarbos pareiškimą. Lietuvių Moterų Globos Komiteto Valdyba:

D. Slezevičienė, L. Raupienė, V. V. Vencienė, (pavardė neišskaitoma), K. Žilinskienė, B. Grigaitytė-Novickienė, J. Makauskis.

PAGELBA LIETUVAI.

Pereitame "Sandaros" numerį Dr. Graičiunas išpėja tautiečius budėti, kad Lietuva neprarastų savo nepriklausomybės, veikt Lietuvos pagelbai. Pilnai sutinku su Dr. Graičiuno balsu, kad reik subrusti gelbėti Lietuvos laisvę. Tik kokiū budu?

Kelt protestus senas budas, kurio valdžia nepabugs; rinkit augas, siūst kalbėtojus, tas butų tikslu, tik dabartinė klero valdžia tam nepavelintų, kaip ir spaudos laisvesniam žodžiui, savo rybose.

Spauda, bei laisvas žodis, butų galingiausi įnagiai atsiekimui tautiečių tikslo, kad išgelbėjus Liet. laisvę, bet jiems Lietuvoje nudien mažiau galima, negu caro laikais. (Tas tai jau vargu teisinga.—Red.). Kokia šalies padėtis nebutų; kaip Lietuvos liaudis nevaitotų, valdančioji Lietuvos klesa — kleras — neboja — bile jai gerai. Už numatymą jų valdiškų klaidų, už nurodymą teisybės; už laisvą žodį, baudžiama, ir tokiu budu tildomas; žukim, bet tylėkim — klero nusi-statymas.

Klerui (kunigijai) nebus blogiau, jei ir visa Lietuva pateks po lenkais; lenkai "geri katalikai," jiems jų laisvė dar saugesnė po galingesnių protekcija, jiems spiaut į Lietuvos Nepriklausomybę! Jie žino gerai, kad visi Lietuvos piliečiai nusistatę priekš Lenkijos bičiulystę, užtai jie viešai palinkimų skelbt negali: pirma slapta, o potom paskelbęs "negalėjome atlaikyti."

Tą ir aklieji Amerikos klerikalai mato, tautiečiai su socialistais griežtai nusistatę prieš klerą, kuriam turėtų but bažnyčioj, o ne politikoj, vieta.

Vienatinis budas prieinamas netik Sandariečiams, bet visiems Lietuvai laisvės trokščantiems tautiečiams, užrašyt tautiškus laikraščius, saviškiems giminėms, draugams bei pažįstamiems, tai vienatinė galima pagelba Lietuvai; judint, žadint Lietuvos piliečius prie aiškaus permatymo, nusistatymo, bei veiksmo, kad kokie ilgaskverniai jų nebedžiūtų, kaip iki šiol darė, savo pažadais, netik danguj, bet ir ant žemės; gi ant žemės už piliečių balsus — duokles tik sau lizdus suko — rojų tvėrė.

Jei Lietuvoj paskleist apie 8-tukstančius Amerikos tautiškos pakraipos laikraščių, tarp lietuvių piliečių, Lietuvai but didžiausia pagelba, ir parama kovai su Lietuvos laisvės priešais, kurių dauguma Lietuvos viduj valdininkai: vienaip tikina, kitaip derina. Visi rašėjai kviečiami darban su faktais, nurodymais į griežtą, aštrią kritiką Lietuvos valdininkų, be pagailos ir dailių žodžių, o nuoga teisybę rėžti! Te Lietuvos liaudis mybo, kame jų tikrieji, ir kur išganymas. Tesužino, kad tai nuo jų pačių blaivaus sužinaus protavimo, ir miklaus veikimo priklauso. Pastatyt valdininkus nusimanančius žemės politiką, o ne dangaus rojų, į kurį patys netiki; pastatyt valdininkus, kurie klausis žmonių (tautos) balso, o ne savo pilvo.

Tautiečiai! turite gerą progą, ant Naujų Metų padaryt puikią dovaną namiškiams Lietuvoj užrašyt bent po porą laikraščių, kurie bus didžiausia pagelba Lietuvai. Anis Rukas.

SANDAROS JUBILĖJUS

Sandariečiai! Sausio 14 d., 1924 m. sueina mūsų kultūrinio darbo 10 metų Jubilėjus! Tad bukim prisirengę jį sutikti! Paminėjimui prirašykime po naują narį ar skaitytoją. Sandarai arba užrašykime "Sandarą" gimimės Lietuvon.

T.M. D. Reikalai.

KAS VEIKIAMA KUOPOSE?

ANSONIA, CONN. Praėjus šiltai vasarai ir atvėsus orui. TMD. 54-ta kuopa pradėjo veikti smarkiai. Spalio 28 d. buvo šaukiamas susirinkimas, ale narių visai mažai susirinko; tai likos nutarta, vėl šaukti — lapkr. 11 d., ir agituoti, kad visi nariai stengtųsi dalyvauti susirinkime. Tai gi šiame susirinkime jau dalyvavo didesnis dalis narių, ir buvo galima šis-tas nutarti. Likos nutarta atspaudinti agitatyvinių brošiūrėlių, su tikslu gauti daugiau narių. Jas pagamins Antanas Gudžiunas. Prie jį likos darinktas Stasys Bujauskas, kad pereitų per biznierių, parinkdami apgarsinimui.

Buvo išdalytos knygos "Kandidas," ir beveik visi nariai užsimokėjo už ateinančius metus. Kitas susirinkimas likos nutarta šaukti gruodžio mėn. Dabar tik visi laukia pareinant knygos "Visuotina Istorija".

Reikia pastebėti, kad yra labai sunku narius sukviesti į susirinkimus; mat, kad jie žino, kad ten bus kokių "stebuklų," tai, ateitų. Ale, kada žino, kad ten bus svarstoma kas tokio rimto — naudingo, tai ranka pamoję, sako: "Baltrus padarys." Baitrus nedaro, — darbas stovi. Tai čia pasirodo, kad nors turi pasiraitojęs rankoves dirbti: narius kiekvieną prašyti, kad į susirinkimą ateitų, mokėstį reikia išlektiuoti ir kitus sumanymus įvykdyti. Keliems bedirbant nesimato kitių pritarimo, nupuola energija ir organizatyviškas darbas pradeda silpnėti. Taip ilgai negali but; jeigu norime, kad apšviestos darbas eitų pasiekmingai, turim visi suglaude spėkas, pagal išgalę, padirbėti. Tik tada susilauksim pageidaujamo vaisių iš savo darbo. Tai gi, dabar kiekvienas narys iki ateinančiam susirinkimui turi pasistengti gauti nors vieną narį. Nužiūrėjęs tinkamą įpatą reikia nepatingėti pakalbinti prisirašyti prie TMD. Prie tam pagalvoti kokių nors sumanymų, ir atejęs susirinkimui — dalyvauti. Jau 20-tas amžius, — reikalinga savo protas pamikinti. Nelaukt, kad kur-koks "profesionalas" važiuotų mumis kur nori.

Juozas Marčiulionis

REDAKCIJOS PASTABOS.

Už kokių šešių mėnesių įvyks TMD. seimas, kartu su SLA., regis, Wilkes Barre, Pa. Tenai yra mūsų 70-ta kuopa, bet jona pernai priklausė tik du nariai: adv. Lopatto ir J. Nienuis. Jie vienai, nėra abejonės, nieko iškilmingo negalės surengti Seimo paminėjimui. Beto, nėra žinoma, ar daug kuopų mano delegatus siųsti. Pernai dalyvavo labai mažai. Todėl, gal būtų gerai, jei Centro Valdyba, susinešus su minėtais nariais, nors prakalbas surengtų, arba kitokią pramogą. Kuopos gi privalėtų pranešti Centrai, ar jos mano Seime dalyvauti. Jei nedalyvautų su delegatais, tai reikėtų pagalvoti apie nutarimus ir rekomendacijas. Anksti apie tą dalyką rašau todėl, kad daugelis kuopų nelaiko mitingų reguliariškai.

Vienas dalykas būtų geras, tai pertaisymas konstitucijos, kad ji būtų aiškesnė. Dabar, daugelis vietų neaišku ir nėra kuomi orientuoti. Kuopos yra išreiškę daug naujų pageidavimų, kuriuos būtų galima sudėti į konstituciją. Butų galima išdirbti vieną techniška formą knygų ir tos formos griežtai laikytis.

Per Centro Valdybą vėl antru kartu tapo perleista krivulė apie susidėjimą su "Kultūros" b-ve. Pirmu kartu buvo nubalsuota, nesidėti. Nesidėjimui pritar-

rė ir veikt visos kuopos. Už susidėjimą neteko organe matyti nei vienos kuopos. Tokiu būdu, reikėtų to dalyko nebekelti. Mes turime gyvuoti savistoviai. Jei kuri knygų leidimo bendrovė nori mums pasiulyti kokį veikalą išleisti, ar pirkti, tai gali kreiptis į Literatinį Komitetą.

Nariai labai mažai rašo į organą apie organizacijos dalykus. Turbut nejaucia naudos, nes nors jie pataria gerų dalykų, bet jie netampa įvykinti. Musų aparatas nėra toks, kad galėtų greitai ir sekmingai veikti. Pavyzdžiui, buvo nutarta leisti agitatyves brošiūras, bet jau metai praėjo iki nutarimas tapo įvykintas. Knygtėš jau yra spaudinamos, bet ruduo ir žiema baigsis iki jos bus išsiuntinėtos. O vasarą vėl visi veikalai sustoją.

Yra, kaip amerikoniai sako, "a crying shame," kad TMD. neturi iš ko sutverti fondą mokslievių šelpimui. Pirmiau, daugelis pažangios minties jaunuolių dar galėjo mokintis, tarnaudami pusę laiko valdžioje. Bet dabar krikščioniškoji valdžia Lietuvoje "bedievis" išgenėjo ir tie jaunuoliai, ypatingai neturtingieji, neturi iš ko mokslo baigti. O su kuo mes nukovosime davatkišką kultūrą ir slogutį, jei nešelpsimės šitų pažangių mokslievių? Net merdėjanti socialistai susirupino savo minties Mariampolės gimnaziją, o mes, TMD., nieko nedarome. Yra labai gaila, kad energijos nerandame kultūros darbui.

Centro Sekretorius yra prisiuntęs Redakcijai laišką seno TMD. nario, kuriame tas susirupinęs klausia: "Kas daryti su TMD?" Jis siūlo perorganizuoti ją ant biznio, korporatyvistiką pamatų, ir pasiūti už tikslą biznį: suteikimą nariams knygų. Reikia, pereiti iš idealizmo į realizmą: gyventi ne iš auksu, ar narių pasišventimo, bet iš apčiuopiamo ir gero patarnavimo, už kurį nariai moka.

Bet ir taip padarius vistiek pasilikis klausimas, kur gauti gabalų vedėjų tam bizniui vesti ir kur gauti raštų. Juk matome, kad Amerikoje knygų veiktie viena spaustuvė nebetėdžia. Išleistosioms gi daro "special sales," kad išpardavus. Skaitytojų skaičius čia nuolatos mažėja.

Raštų gi gauti čia Amerikoje sunku. Seniau, teisybė, dar gaudavome. Bet tai buvo aukso laikai, kada kiekvienas daktaras buvo skaitomas geru mokėju lietuvių kalbos. Siandie gi, mums jau rimtai iš Lietuvos praneša, kad TMD. knygoms netinka platinimui Lietuvoje, nes jų kalba esanti negramatiška! Jau tilpo organe atgaila vertėjo mūsų veikalo "širdis." Lietuvos leidėjai nenori todėl mainytis su TMD. leidiniais. Jie sutinka tik Kudrinos Raštus imti. Tai gi matote, kad turėsime pirkti raštus Lietuvoje, o paskui gabenti čionais, ir čia leisti, arba duoti Lietuvoje spaudinti, nes ten pigiau. Jei suorganizuotume draugiją iš kokių 5,000 šerininų, tai dar gal apsimokėtų darbas, ir galima būtų vedėjus išlaikyti. Bet prie dabartinio stovio lietuvių kultūros susirupinimo Amerikoje, tai geriausia yra palikti dalykus kaip dabar stovi, kada didžiūna TMD. vadų dirba iš pasišventimo ir veik dykai. Visgi mes stengiamės išleisti veikalus, ir mums jie "gramatiški," nors dažnai menkos vertės turiniu.

Nariai, duokite sumanymų per organą! Tik iš idėjų galima pastatyti tvirtą namą ir tik idėjos pasaulį valdo.

Pranešimas apie Vartojimą Pasportų.

(Pabaiga)

Latvija. — Latvijos konsulis 38 Park Row, Room 202, New York City, autorizuotas be pirmesnės aplikacijos ir Latvijos valdžią išduoti vizas asmenims, kurie lanko Latviją su moksliekiu tikslu, laikraštiniams, turistams, ir tiems, kurie važiuoja Latvijos su moksliekiu arba panašiu tikslu, kaip ir atstovams įsteigtų pramoniekių arba prekybiškių firmų, kurie gali parodyti rekomenduojančius laiškus, kuriuos išduoda vietinės Chambers of Commerce, Boards of Trade, ir panašios įstaigos.

Vizos yra duodamos asmenims atsitikime mirties arba sunkios ligos artimų giminių, kuomet jie turi pabaigti arba prižiūrėti turtą, su prirodymu, jog tas turi būti padaryta.

Visi kiti asmenys, kurie prašo vizos, gaus vizą įvažiuoti į Latviją tik su patvirtinimu Latvijos valdžios.

Sveikatos sertifikatas turi būti paduotas su aplikacija.

Pailginimas įėjimo vizos ir išvažiuojamos vizos gaunamas Latvijoje.

Informacijos kaslink takų sertifikatų turi būti išgautos iš Amerikos konsulio Rygoje arba iš vietinės valdžios Latvijoje.

Lietuva. — Vizos išduodamos Amerikos piliečiams tik jeigu biznio reikalais važiuoja Lietuvoje. Prirodymas reikalingas. Kitaip reikia leidimą gauti iš Lietuvos. New Yorko Konsulis išduoda vizas.

Luxembourg. — Vizos į Luxembourg turi būti išgautos iš Belgian Embassy, Washington, D. C.

Okupuota Teritorija. — Vizos ir užimtas teritorijas turi būti išgaunamos iš diplomatinį arba konsulinį atstovų tų šalių, kurios užėmė teritoriją.

Palestina. — Sveikatos Departamentas turi teisę reikalauti nuo žmonių, kurie įeina į Palestina, prirodymų, jog pasekmingai čiepyti septynerias metais prieš atvažiuojimą, ir kuomet reikalinga, turi teisę čiepyti nuo cholėros, maro ir tt.

Panama — Amerikos piliečiai, kurie ketina važiuoti į Panama Canal Zone, nereikalauja pasporto.

Lenkija. — Svarbu, jog žmonės, kurie važiuoja Lenkijon, turėtų gauti vizas nuo arčiausio Lenkijos konsulio. Žmonės, kurie neįeina į New Yorko miesto Lenkijos konsulio distriktą, negali gauti vizą nuo to konsulio, bet turi kreiptis prie to, kuris yra jo apielinkėje. Amerikos pi-

liečiai, kurie nežino, kur kreiptis, gali paklausti Lenkijos konsulio, 953 Third Ave., New York City, N. Y.

Portugalija. — Amerikos piliečiai, gyvenantieji, ar kurie atvyksta į Portugaliją, turi turėti identifikacijos kortelę iš tinkamų vietinių autoritetų.

Rumanija. — Vizos gali būti gautos iš Roumanian Consulate, 1834 Broadway, New York City; Roumanian Consulate, 222 State Savings and Trust Building, Indianapolis; 64 East Jackson Boulevard, Chicago, Ill. ir Pittsburgh, Pa. Aplikantai turi ypatingai pasirašyti po aplikaciją. Reikalauja dviejų fotografijų.

Turkija. — Turkijos reikalus prižiūri Ispanų konsuliai. Valstijose Ispanų ambasadorius vizuos diplomatiškus pasportus į Turkiją. Ispanijos konsulis

Bell Phone: Oregon 0863-J.
Dr. Ignotas Stankus
1210 So. Broad Street
Philadelphia, Pa.
LIETUVIŠKAS DAKTARAS (gydo visokas ligas) IR CHIRURGAS (daro visokas operacijas).
OFISA VALANDAS:
Nuo 9 iki 11 A. M.
Nuo 2 iki 4 P. M.
Nuo 7 iki 8 P. M.
Nedėliomis Nuo 10 iki 3 P. M.

ABIEMS ANT NAUDOS

Kas pasiųs pinigų dabar, tai Jus giminės dar gaus ant šaltų Kalėdų, o Jus gausite labai puikių, speciališkai pieštą dėl Baltic States Banko, Kalendarų.

Siunčiame pinigus į Lietuvą, Rusiją, Lenkiją ir į visas pasaulio dalis, — doleiriais ir litais.

Parduodame laivakortes ant visų linijų.

Priimame pinigus taupymo sąskaitoje už kuriuos mokame 4%, priskaitant prie sumos kas mėnuo.

Baltic States Bankas yra vienintelis Lietuvių Valstybinis Bankas rytuose, todėl mes patariame košnam Lietuvių, kreiptis visokiais pinigais reikalais į BALTIC STATES BANK, kur gausite teisingą ir draugišką patarnavimą.

Bankas atdaras kas dien nuo 9 išryto iki 5 val. vakare, o Subatomis iki 7 val. vakare.

BALTIC STATES BANK
294 Eighth Avenue,
Kampas W. 25-th St.,
New York, N. Y.

NAUJAS IR NAVATNAUSIAS KNYGŲ KATALIOGAS GATAVAS

Visiems prisiūsime dykai.

Reikalaukite tuoj, nes padarėm ligi šiol negirdėtą knygų ir mokslo išpardavimą, ir parduodam visokias knygas už 1/2 PUSĖ KAINOS 1/2

Lyties Mokslas knyga, kuri užveria savyje didžiausius žmogaus Sveikatos ir ligų sekretus, pirmiau kainavo \$7, dabar — \$3.50. Didžiausias žodynas lietuviškai-angliškai ir angliškai lietuviškos kalbų, pirmiau kainavo \$11, dabar — \$5.50.

Dėl kitų knygų reikalaukite katalogo.

MARGERIO KNYGYNAS

2023 Saint Paul Ave., Chicago, Ill.
P. S. Agentai: Knygų sezonas jau netoli. Mes duodame baisiai didelį nuosimtį.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada sėkite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiekių ir visokių lietuviškių šaknų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai nuo galvos skaudėjimo, nuo užsėnėjusio reumatizmo, nuo ausilpnėjimo strėnų, kraujavimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptųjų ligų ir geriausių patarimus suteikiame, nuo patrukimo dėl vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirsosite pas mus, sudėysite pinigų ir sveikate. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyk.

H. CABITT.

100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

New Yorke, arba kituose miestuose, vizuos reguliariškus pasportus į Turkiją. Vizos į Constantinopolį turi būti išgautos iš konsulio Francijos, Italijos arba Didžiosios Britanijos. Vizos į teritorijas, kurios yra po mandatu, turi būti išgautos iš konsulio tos šalies, kuri turi mandatą.

Sveicarija — Žmonės, kurie važiuoja į Sveicariją imti ar įjieskoti darbo, arba nuolatai apsigyventi, turi pirmiausia išgauti leidimą iš Sveicarijos konsulio. Valstijose.

Jugoslavija. — Prašymai vizų turi būti išduoti, kad įvažiuoti ir išvažiuoti.

Valstijos Departamentas.

Birželio 23, 1923.

Dr. Tessmer

DENTISTAS
306 Main St., Worcester, Mass.
viršūn "Iver Johnson" krautuve
Patyres dentistas priimanos
kainos. Atdara 9 A. M. iki 6
P. M. Nedėliomis 11 iki 12 P. M.
Tel. 3310 Park.

Ruffles
MOTERIMS IR MERGINOMS!
Gal jūs turit Geltonus plaukus! O gal jūs plaukai yra juodi! Ar Kastaniniai Rudi, ar Ankinės parvos: Bausvi plaukai ar Visiškai Raudoni! Vienok nežiūrūt kokios spalvos jie nebūtų, neišleiskite plaukus sušukinti jų gražumo!
Ruffles atlieks tai, jei jūs tik laikas nuo laiko juos naudosite. Nefurint ar jų savo plaukus dar tebedėvint supintus į kasą, ar sulite daleisti, kad neįvars, iškirke plaukus suardytų jų išvaizdą! Jums nereikės kentėti nesmaugamo dėti neįėjimo ir besilipimo galvos odos, jei naudosite Ruffles.
Nereikėtų mums žodžių. Nusipirkit 65c. bonką ir pačios persitikrinkite, kad Ruffles yra mirnu prieš plaukus ir kartu yra puikiausiu plaukų toniku, kokį tik kada esate naudoję! Galima gauti aptiekose.
F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th Street Brooklyn, N. Y.

PASISKUBINKIT UZ SIRASYTI "DIRVA"
Nuo 25-to numerio "DIRVOJE" spaudinama garsaus viso pasaulio literaturoje Eugene Sue Romanas antgalviu "Amžinasai Žydas." kaina metams \$2.
NAUJAUSIOS KNYGOS IS LIETUVOS
Tik ką gavome naujų knygų iš Lietuvos.
1) Kurybos Keliai, iliustruota, kaina \$1.; 2) Gaigės, dvi-mėnesinis žurnalas, iliustruotas, NN. 1 ir 2, kaina po \$1.; 3) Kauno miesto albumas, 54 paveikslai Kauno, kaina \$1.; 4) Traukinys, Juozo Tysliavos eilės, kaina 25c.; 5) Keljone aplink pasaulį per 80 dienu, Julio Verno, su Kalpoko pieštais paveikslais, kaina \$1.; 6) Ant Politikos Laktų. Politinio šaržo Albumas 35 spalvuoti paveikslai. Piešė Ad. Varnas, tekstą parašė Vaižgantas, kaina \$2. Agentams nuleidžiama nuosimtį. Reikalaujame agentų visuose miestuose. Geros sąlygos. Smulkesnis aprašymas telpa "Dirvoje." Užsakymus su pinigais siųskite sekančiam adresu:
"DIRVA" 7907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio.

SUSIVIENIJIMAS LIET. AMERIKOJ
DIDZIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PASALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE, KURIOS TURTAS ARTI \$500,000.00.
Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta \$248,587.80 pomirtinių. Pasalpų išmokėta \$247,687.15.
SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiau. Visi nariai gauna laįraštį "Tėvyne" dovana ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.
Pomirtinės skyriai — \$150, 300, 600 ir 12000.
Pasalpos skyriai — \$6.00, 9.00, ir 12.00 į savaitę.
platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA.
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

Dideles Dovanos
Laikraštis "VIENYBĖ" eis TRIS SYK SAVAITEJE pradant su RUGSEJO 1 D., 1923 M. Prenumerata nuo naujų metų \$4.00.
Visiems, kurie naujai užsirašys laikrašči "VIENYBĖ" metams, gaus dvi dideles dovanas. Vajus prasideda su Birželio 1 d., 1923 m. ir baigiasi su Sausio 1 d., 1924 m. Tik tam laikotarpyje bus duodamos dovanos.
DOVANOS
1. — \$1.50 vertės naudingų ir gerų knygų pasirenkant iš 6 grupių.
2. — Kas prieš naujus 1924 metus užsirašys "VIENYBĖ" metų metų tam metinē prenumerata TIK \$3.50.
Adresuokite:
"VIENYBĖ"
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

NAUJIENOS
Pirmas didžiausias ir geriausias dienraštis pasaulyje. NAUJIENAS leidžia darbo žmones darbo žmonems. NAUJIENŲ Metinė Biznio Knyga ir Almanakas, 1923 m. su 20,000 informacijomis DYKAI tiems, kurie užsiprenumeruos NAUJIENAS.
NAUJIENŲ kaina metams Amerikoje \$7.00. Lietuvoje \$8.00.
NAUJIENOS
1759 S. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

Vietos žinios.

IS SUSIRINKIMO.

Peč mėnesinį A. L. T. Sandaros Moterų 78 kp. susirinkimą, kuopa prisidėjo su \$15.00 prie aukų, kurios prigeibės siuntę ti "Sandarą" Lietuvos moksleiviams dykai.

Kalėdų Eglė bus kartu rengiama su Labdarystės Draugija gruodžio 30, 1923 m.

Išrinkta nauja valdyba:

Pirm. O. Palubeckienė,
Vice-pirm. p-lė Balčiūnaitė,
Prot. rašt. O. Ivaškevičienė,
Fin. rašt. Z. Neviackienė,
Izd. p. Daunienė,
Maršalka P. Apšiegienė.

LABDARYSTĖS DRAUGIJOS KONCERTAS IR PRAKALBOS PAVYKO.

Pereitoj nedėlio Lietuvių Labdarystės Draugijos įvyko koncertas ir prakalbos, savo Salėj, kamps E ir Silver Sts., So. Bostone. Koncertą išpildė S. Daukanto mok. mokiniai vadovaujant Z. Neviackienei, — koncertas susidėjo iš dainų, šokių ir ilių, ir buvo suloštas dviejų veiksmų vaizdelis "Linksmos Dienos," kas publikai labai patiko, matant mažus vaikus dainuojant, grajinant ir net veikalą lošiant.

Kalbėtojais buvo S. M. Puišutė-Shallna ir Antanas Ivaškevičius.

Advokatas Bagočius buvo prisidėjęs kalbėti, bet nepribuvo. Žmonių buvo nepaprastai daug, sulyginant su kitų draugijų parengimais. Matyt, kad So. Bostoniečiai prijaucia visuomenės organizacijai, kaip Labdarystės Draugijai.

Kalbėtojams paraginant sumesta kiek aukų Labd. Draugijai, kalbėtojas A. Ivaškevičius pirmiausia pradėjo paukuodamas \$50.00 tai yra jau antra tokia auka gerb. A. Ivaškevičiaus dėl šios Draugijos tik į vieną mėnesį. Toliau aukojo: J. Petrauskas \$3.00, Jurgis Ivanauskas \$2.00; po \$1.00 aukojo sekanti: V. Janušas, Ona Zukauskienė, A. Franskevičius, J. Naurburis, V. Klemka, A. Harmanavičius, A. Dipartas, F. Alekna, S. M. Puišutė-Shallna, M. Gailius, S. Miliunas, P. Gričius, J. Kazmauskas, J. Janusevičius, V. P. Jankauskas, J. Kompažas, El. Navickas, K. Kelkus ir taipgi du nauji nariai prisirašė prie Draugijos užsimokėdami po \$5.00, A. Jankauskas ir Mikas Stakėnas. Viso \$33.00, A. Ivaškevičiaus \$50.00, smulkių \$21.69 — viso šiame vakare \$104.69.

Varde Liet. Labd. Dr-tės tariame ačiū visiems aukojusiems, kalbėtojams ir S. D. Mok. mokiniams.

Rengimo Komitetas:

Vladas Klemka, B. Kontrimas,
D. Galinis ir A. Sinkevičius.

PLAUKŲ DAŽYMAS PRIEŽASTIS PERSISKYRIMO.

Tulas William G. Hall, Fall River labai nemylė raudonus plaukus. Kada jo moteris savo žilus plaukus raudonai nusikvarbavo, tai jis kreipėsi į teismą reikalaujamas persiskyrimo.

CURLEY RENGIASI LIKTI GUBERNATORIUM.

Dabartinis Bostono majoras Curley, kalbėdamas Young's Hotel parengtoje vakarieneje, kur buvo apie 400 ypatų, klubių lyderių pareiškė, kad jis sekantiuose rinkimuose rengiasi kandidatuoti į Mass. valstijos gubernatorių.

DU VEIKALAI

Bus perstatyta gruodžio 31 d., 1923 m. Lietuvių Svetainėje, So. Bostone,

"ŠIENAPIUTĖ."

Vieno akto liaudies opera. Žodžiai K. Jasiukaičio; muzika Miko Petrausko.

"Šienapiutėje" veikiančių as-

menų daug: vieni jų kaip solistai, kiti — minioje, choras. "Šienapiutė" vadinasi liaudies opera dėlto, kad netik ji savo eilėmis, bet ir muzika artimai rišta su lietuviškuoju folkloru.

Mikas Petrauskas, rašydamas muziką, šiek tiek pakeitė Jasiukaitį: įvedė Mergaitę ir Juškų su dainomis, netik kad jiems tik po kelis žodžius kad davus, ir tuo budu muzikalis elementas veikale paturtėjo. Mikas Petrauskas pradėjo Šienapiutę rašyti dar Šveicarijoje, Genevoje, 1906 m., gruodžio mėnesyje ir baigė rašęs ten jau 1907 m. balandžio 10 d. Šienapiutę pirmą kartą buvo statyta Chicagoje 1910 m., kur M. P. vadovavo "Birutė." Žymiausias Šienapiutėje partijos Aldona, — dainuos Mildė Monikaitė; Masiulis, — dainuos Povilas Apšiega; Stepas Juškus, — dainuos Zuzana Neviackienė; Mergaitė, — dainuos Ona Raulinaičiūtė; Vyras-bernas Jonas Bulskis ir Andrius Zinkevičius. Kiti bus: J. Palionis ukininkaitis; J. Petrauskas — žinių pranešėjas; A. Gabrėnas — žmogus iš minios; grėbėjos ir piovėjai — Gabijos choras.

LIETUVISKAS MILIONIERIUS.

Vieno veiksmo operetė.

Žodžius parašė V. Stagaras; muziką Mikas Petrauskas.

Operetė "Lietuviškas Milionierius" parašyta 1915 m. ir pirmą kartą statyta Shenandoah, Pa., kur komp. M. Petrauskas buvo pakviestas tuo laiku "Sietyno" pastatymui keletos muzikos veikalų. Veikalas dėvi Amerikos lietuvių kolonijū rubais; veikale spindi upo varsa tokia, kokia buvo vienas-kitas desėtkas metų atgal ir dabar dar mažai kuomi atsiskiria.

Čia solistais bus: Jievtutė, — Veronika Putvinskaitė; Adomas Karpus, — Povilas Apšiega; Samuolis, — Antanas Bačiulis; Jonienė, — Ona Ivaškevičienė; Bankierius, — Jonas Palionis; Gaudagrašius, — Juozas Brazdžiūnas; Piniūplupis, — Adomas Mockevičius; Dvylekis, — Antanas Bendoraitis.

DAUGIAU "ZALČIŲ KARALIENEI" AUKŲ.

Muzikos mylėtojai siūncia aukas "Gabijos" Fondan, "Zalčių Karalienei" leisti, ir kartu prisūncia gražių ir ypatingų laiškų. Pavyzdžiui, A. S. Pocius, vedėjas Beethoveno Konservatorijos Chicagoje, prisūsdamas \$15 aukų, rašo:

"Nekantriai laukiu "Zalčių Karalienės;" juk tai tikrai didelis įvykis mūsų meno srityje susilaukimas "Grand Operos" lietuvių kalboje. Tai juk ne kokis vertimas, bet turtas mūsų folkloro. Tai vis ačiū nenuilstančiam triusui mūsų kompozitoriaus. Ištikro jį garbingai apvainikuos šis didelis muzikos veiklas."

Dr. P. Puskunigis, kuris dabar atidarė ofisą So. Bostone (381 Broadway) prisūsdamas \$10.00 aukų, rašo:

"Gabijos" Fondui. Siuomi siūnciu \$10.00 paduginimui lėšų komp. Miko Petrausko operai "Zalčių Karalienė" leisti.

Kadangi lietuvių tauta yra žymiai atsilikusi dailės-kultūros žvilgsniu, ir kadangi toki veikalai yra grynai daviniai lietuvių tautos dvasinio meno, nešančio apibudinimą šimtmečių nuslopintai tautos sąmonei, — tai yra šventa pareiga kiekvieno sąmoningo lietuvių prisidėti šiame darbe kiek galint; nes tai yra ir bus turtu visos lietuvių tautos, kuriuomį bus galima pasirodyti ir kaimynų akyse, nemaišant jo su svetimais, fabrikuotais veikalais.

Su pagarba

Dr. P. Puskunigis.

Apart minėtų aukų, Kazys Makarevičius, iš Ansonia, Conn., prisūntė \$10.00. Po \$5.00 aukojo: J. C. Navadauskas, Lawren-

ce, Mass., ir jo vedamas "Lietuvių Dailės Draugijos Choras" (kitus \$5.00); Juozas Maloška, New Britain, Conn., ir Sandaros 9 kuopa, Cambridge, Mass. Povilas Buzevičius-Buswick, Athol, Mass. \$3.00. Po \$1.00: P. Narvydas, Brooklyn, N. Y.; Kastas Demikis, Kingston, Pa.; J. S. Karpavičius, Providence, R. I.; M. Kasparaitis Racine, Wis. ir Valukas, Scranton, Pa.

Ponia Pečiulienė, iš So. Bostono, pridavė aukų iš Norwood, Mass.: A. Tamašauskas \$3.00. Po \$1.00: Povilas Babilas, Kastantans Jankowski, Juozas Krausauskas, Stasys Vasiliauskas, Vladas Reivudas ir Pranas Jucus, ir smulkių aukų \$3.00. Viso aukų šiūom kartu \$75.50.

"Gabijos" Fondo Valdyba.

PIGIAI PARSIDUODA

PARSIDUODA

10 krautuvių su gyvenimo kambariais, geroj biznio vietoj; rendos neša suvirš \$8,000 į metus. Idant parduoti greitai, prekė numazinta iki \$45,000; tik \$8,000 reikia įnešti ir lengvos išlygos.

A. IVAŠKEVIČIAUS OFISUS
361 W. Broadway, So. Boston,
Tel. So. Boston 605 arba
110 Tremont St., Boston,
Room 508. Tel. Main 6467.

City Point.

3 šeimynų namas, 17 ruimų su įtaisymais, 4 karų garadžius. Rendų neša \$130 į mėnesį. Prekė prieinama; įnešti \$4,000.

Kreipkitės į Lietuvių Agenturą, pas B. KONTRIMAS
361 Broadway, So. Boston, Mass.
Tel. S. B. 605.

BALIUS!

RENGIA LIETUVIŲ BALSŲ DRAUGIJA

GRUODŽIO-DEC. 25 D., 1923.

KALĖDŲ VAKARE.

LIETUVIŲ SVETAINĖJE

Silver ir E Sts.,

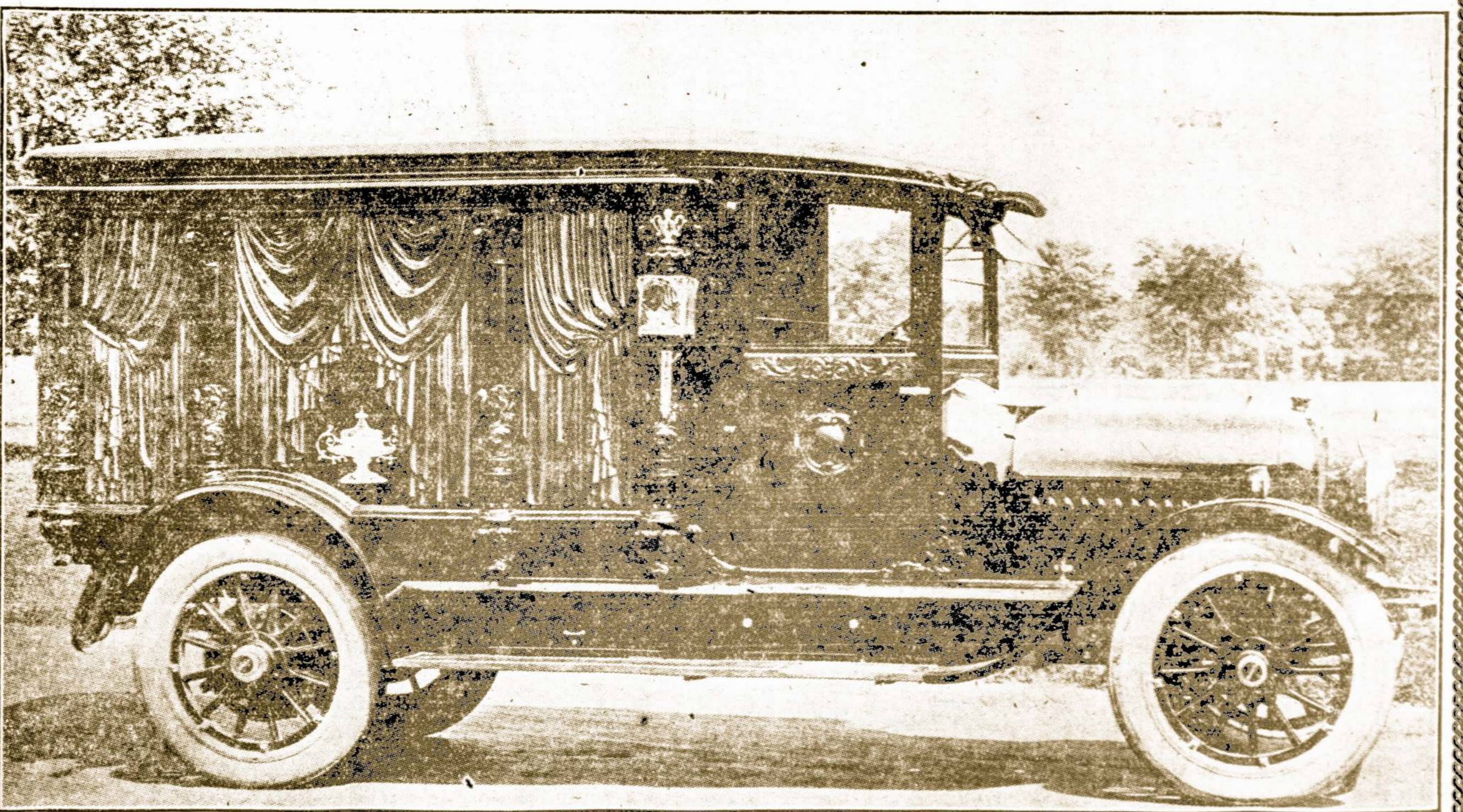
So. Boston, Mass.

Prasidės 5 val. vakare.

Kviečia visus atsilankyti, nes bus galima prisiokti lietuviškų ir angliškių šokių, taipgi bus galima gauti gardžių valgių, šviežių kilbasų, raugintų kopustų, šaltos ledinės košės ir gardaus liminado.

Rengimo KOMITETAS.

P. J. Akunevičiaus Lietuvio Graboriaus Nauji Ofisai-Skyriai

Siuomi pranešu apie linkės lietuviams, kad atidariau graborystės skyrių-ofisą Montello, Mass. Dabar mano ofisai bus sekančiose vietose:

GENERALIS OFISAS SO. BOSTONE, SKYRIAUS OFISAS, MONTELLO, MASS. SKYRIAUS OFISAS W. LYNN, MASS.

258 BROADWAY, Tel. So. Boston 0381. Pas J. A. MOTĖJUNAS, 677 N. Main St., JUOZAPAS ŽUROMSKAS,

Gyvenimo Tel. S. B. 2024-J. Tel. 1777-J. 611 Summer St., Tel. 75166.

Suteikiu lietuviams konogeriausj patarnavimą nežurint kokiu laiku šauktų: dieną ar naktį. Važiuoju į visus miestus nežurint kaip toli yra nuo ofisų ir už važiavimą nieko nerokuoju. Tad kviečiu lietuvius reikale kreiptis prie manęs, o suteiksiu skubų ir gerą patarnavimą ir už pigesnę kainą negu kiti. Tad reikale kreipkitės į bile kurį aukščiaus minėtų ofisų. Lietuviai pas lietuvi.

"ŠIENAPIUTĖ"

IR

"Lietuviškas Milionierius"

STATO M. IR D. DRAUGIJA "GABIJA"

Panedėlyje, Gruodžio-December 31 d., 1923

Lietuvių Svetainėje

Kampas E ir Silver Sts.,

Paradžia 8 val. vakare.

So. Boston, Mass.

Kaip "Šienapiutė," taip ir "Lietuviškas Milionierius" yra lietuviams gerai žinoma kaip puikios ir žavėjančios operetės. Kas sykį jas yra matęs, tas nori ir kitą sykį pamatyti. "Gabijs" kaip tik ir duoda progą Bostono ir apilinkės lietuviams pamatyti šias dvi operetes ir belaukiant Naujus Metus praleisti vakarą su žavėjančia muzika ir dainomis. Tad kviečiame visus bendrai sutikti Naujus Metus.

RENGEJAI.

LIETUVIŲ MUZIKOS KONSERVATORIJA

L. M. Konservatorija jau atidaryta. Ateik ir pasimokyk dainavimo ar pasilavink kurį nors instrumentą vartot. Mokslas ir Dailė-muzika reikalingiausi dalykai žmonių kultūriniam kilimui. Civilizuotas žmogus turi suprasti dailę, o ypač muziką. Kad dalyką supratus — jį reikia mokyties.

Lekcijos duodamos dienomis ir vakarais.

10 Lekcijų dainavimo ar kompozicijos — 15 dol.

10 Lekcijų piano, smuikos, klarneto, korneto ar kitokio instrumento — 13 dol. Lekcija duodama kiekvienam skyrium, ½ valandos ar ir visa valandą, pagal sutarties.

Pinigai įmokėk iš kalno už 10 Lekcijų. Mokinys, praleidęs savo lekciją, ją žudo. Phone 2087-W. Adresas

769 Broadway, MIKAS PETRAUSKAS, So. Boston, Mass.

NUPIGO!

Didžiausia ir geriausia Lietuvių Čevėrykų Krautuė So. Bostone, kurioje randasi įvairiausių čevėrykų, pagal visokių prekių. Norėdami sumažinti tavorą ant labai daug čevėrykų numazinim prekes, kad greičiau išpardavus ir suteikus visuomenei gerų čevėrykų už pigesnę kainą. Tad kviečiame visus atsilankyti ir persitkrinti, o mes iš savo pusės stengsimės kogeriausiai patenkinti. Priegtam užlaikome ir Dry Goods.

Kodis Shoe Store

377 Broadway,

So. Boston, Mass.